

309329

(వ త్రి ది న ము (వ క టిం వ (బ డు ను

VOL. 4.

నంపుటము. ౪.

చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫి బ్ర వరి నెల 21 వ తేది గురువారము
పింగళ నామ సంవత్సర మాఘ మాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

No. 267

నంబిక ౨౬౮

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయఃకాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ భవమాత్మిక లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే నిర్వ విధము లగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలవు. ప్రపంచమున నుఖసంబంధమైన అగ్ర రోగములచే యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు. అట్లేవాని కిది శేవతావరసాదము. దీనిని సేవించిన క్రమములచే, తృప్తి నిచ్చి నరహలకు బలుశక్తును కలుగజేయుటలో జేరియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (500)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, (ద్రావకముగల సెట్టు 2-3-0-0
24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-1-12-0
1 సెట్టుకు పోస్తేజ 0-4-0. 2 సెట్టు కొనవారలకు పోస్తేజ ఇనాం. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశ మే స్త్రీ పి, సామా కామ పేట, మదరాసు.

కానలేను.

8 అడుగులు పొడవు 2 అడుగులు వెడల్పు గల తారు పూసిన కీలు చాపలను సప్తయిచ్చేయుటకు తెండెట్ల కావలెను. 1000 లెక్క ప్రకారము తెలుపవలెను. దరఖాస్తువారు ఇంట్టు పంపవలెను. బాక్స్ '800'
1084 C/o ఆంధ్రపత్రిక.

యద్దపట్టములు గల పుస్తకము ఇనాము.

ప్రసిద్ధిలెందిన రాజవైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచా ర్యులవారి సహజపిత జ్వరములను సంహరించగల జ్వరమురారి అను మూల్రల సీసా 1 వెట్టింతుకొనవారికి వై పుస్తకము ఇనాము. 12 మాత్రలు గల సీసా వెల 0-14-0. (416)
ధర్మవైద్యశాల, 2 104 నారాయణ మొదటిపి, మదరాసు.

HOME RULE SARIS.

A SPECIALITY CLOSE TEXTURE
8 Yards Rs. 9 with lace Rs. 12/
9 Yards Rs. 9/8 " " Rs. 12/8
VALADY VAIDYANATHA IYER.
44, Akbar Sahib Street.
Triplicane, Madras.
(1074)

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దవోరమును. కొనునారు సూర్యమాతృకుడు గనునింపుడు. కరస్పాకాచెప్పు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున న్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(కెకి) 21, హమ్మం ఏబి, బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-1 వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల

బాందోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.

నువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది.

వసమూలికలచే హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము, డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యై దాంధ్ర

మహాజనసభలయందలి

సన్ధాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల

యవన్యాసములు, వారి చిత్రపటములు,

సభా తీర్మానములు గలవు.

వెల రూ. 1-8-0. పోస్తేజ వేటు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుశెట్టి పి, మద్రాస్.

తేలుమందు

వెల సీసా 1-1 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన ఆపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు.

తేలుకాటువలన విషము నెత్తులలో ప్రవేశించదు.

బాధ నరముల వెంట వెద్దనరము దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును కట్టినవోటును బండపారునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ దావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

చెడకుండుటకు గాను రబ్బరుబిరదాగల సీసాలో పోయబడినది.

కుట్టినవోటు కొంచెము మందపాసిన బాధ మాయమగును

మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నికరులకు

పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

మోహిని తైలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడు

టకు యోగ్యమైనది. మొదలకు చలువజేయును.

వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు

చేదును. నువాసన గలిగియుండును. 0-12-0

అమృతాంజనం డిపో. 108, ప్రభుత్వ, బొంబాయి,
కె, తంబుశెట్టి పి, మదరాసు.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyperaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English write to-day, in all confidence if really interested in

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the

Erectruss (A. P. DEPT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

సామ్రాజ్యశాసనసభ.

ఈ నెల 20 వ తేదీ ఉదయమున ఢిల్లీనగరమున సామ్రాజ్య శాసన సభ సమావేశమైనది. ఉపాధ్యక్షులు సర్ బార్ని లబెండును గా ప్రధానమున నిధిపనిచిరి. సర్ డి. ఇ. వాచా; మజరూహు, జుబిఫికరు ఆలీఖాను, మహమ్మదా బాదురాజుగార్లు హాజరు. చాన్సులర్ బాబ్స్ గారు ప్రత్యేక స్థానమున నుండిరి. సర్. జే.బి. డి.గోయి గారు ప్రమాణము చేసిరి. సినిమాతో ప్రదర్శించుట చేస్తున్నవని యువసంఘమునందు సర్ విలియం విస్సెంటు గారు పేరును గూడ చెప్పినతే నది సర్ విలియం డూబోలో గా యపహరించిరి.

ఉపపాదింపబడిన చట్టములు

యూ.ఫి.ఆర్.జి.జి

ఈ బిల్లును చర్చించుటకు ప్రత్యేక సంఘము నేర్పరప కలెను. యుజదాతలను మోసగాండ్లబారినుండి కాపాడుట యవసర మని దొరతనమువారెనుగదా. ప్రావిన్షియలు ఇన్స్పెక్టర్స్ అట్టనుగూర్చి యువసంఘమువారు చేసిన నూచనను ఇండియా దొరతనమువారి గాహించి ఇండియామంత్రిగారికి పంపిరి. త్వరలో ననుమతిచ్చినచో దానిని అమలుజరుపుటకు ఈసభలో నొక శాసన ముపహరింపబడును. ఈ రెండు శాసనములు నేకకాలముననే అమలులోనికి రావలె ననువారికి సంశ్చిప్తి కలుగవచ్చునని సర్ తెలియవిస్సెంటుగారనిరి. సి. హెచ్. కెప్టె తెనుగారిని గూడ ఈ నెలల్లో కమిటీలో నియమింపవలె నని నుడిచిరి.

నీలిమందు పన్ను చట్టము.

బ్రిటిషు ఇండియా నేతమునుండి ఎగుమతి చేయబడు నీలిమందుపై పన్ను విధింపవలెను. కృత్రిమపు రంగుల యుద్ధమువలన తక్కి పోవుటచే అను నీలిమందు వ్యాపారము కొంత హెచ్చినది. ఈవ్యాపారము స్థిరముగా సాగునట్లు చేయ వీలుకలదాయన విషయమును దొరతనమువారు బాగుగా పరిశీలించిరి. దొరతనమువారును చేతులు నీలిమందు లోటలవారును చాల భవమును వ్యయపరచి పరిశోధనలను చేయించిరి. ఇంకను చాల పని జరుగవలసి యున్నది. ఆందులకు కావలసిన సామగ్రిలను సులభముగా నీలిమందు పై ఎగుమతి పన్నును జేయుటకు నిశ్చయింపబడినది. సామ్రాజ్య సాయగిడుడుగ దేవిడుగారు పూసాలో పరిశోధనలను ప్రారంభించిరి. చాల ఫలితము కనబడినది. తోటలసంఘమువారు గూడ అవసరమును గ్రహించిరి. గాన అపకృష్టపదార్థముపై పన్ను విధించుటకు వారు సూచించిరి. తీసిని గూర్చి రాష్ట్రీయ దొరతనములవారు తమ సమ్మతిని తెలిపిరి అని సర్ వాదహిలుగారు నుడిచిరి. తీర్మానము గీకరింపబడినది.

ఇండియా నాణెముల చట్టము.

రెండి రెండణా కాను నాణెములకు బదులుగా నికలు రెండణా కాను నాణెములను పోత పోయించుటకు నిశ్చయించబడినది. 1904 లో నికలు అణా కానులు పోత పోయ బడెను. అపు డీవిషయముగూడ చర్చింపబడెను. రెండణా కానులు టంక కాలలలో తయారగుచున్నవి. అని నుడిచి సర్ విలియం మేయరుగారు పద్ధతికొరకు తీర్మానము నుపహరించిరి.

ప్రకృతికాస్త్రజ్ఞుల సంఘము నేర్పరపవలె నను తీర్మానమును చెండానుగారు కదలుకొనిరి.

సంస్కరమును లేకుండజేయుట

ఈ తీర్మానమును గొ. బహుశః సి. హేల్మర్ శర్మ గారు పాదించిరి. మద్యమును నిషాద్రవ్యములను లేకుండ చేయుట వలన ఆదాయమునకు నష్టము కలుగును. వీనిని పూర్తిగా నిలిపి జేయుటయే దొరతనమువారి సంకల్ప మని నిర్ధారణ చేయబడవలెను. ప్రస్తుత మతహింసా మూలమే దొరతనము వారి నిరోధించిరిగాని, మితముగా త్రాగువారికి వారు మద్యమును సూచార్ప మున్నారు. దీని వలన మితహింసా చేయు కొద్ది మంది సుఖాన్వితములగు హెచ్చుమంది నిగూడ విశ్వ సనమునకు లాగుచున్నాడు. మద్యపానమును చాలవనస్థములకులని గొ. శర్మ గారు పేర్కొనిరి. ప్రమాణుల అభివృద్ధియనుట వివరించిరి. సామ్రాజ్యము మహాహింసానిత్యముగూడ నాంగ్లజాతమున మితహింసాస్వారంభము గురువయోగమునకు లేబడినది.

అతిహింసాము చెలరేగుచున్నది. హింసాజేతమున ఆత్మాశీ ఆదాయము కొద్దిగా హెచ్చినను గూడ భయనిదానముగా నున్నది. కాన నీవిషయమున భారతీయసభ్యులు తమ ప్రాతీ వాచారములను పాశ్చాత్యసభ్యులు తమభావ్యతలను గమనింతురుగాత యని గొ. శర్మ గారు నుడిచిరి.

శర్మగారి తీర్మానముపట్ల నాకు సామభూతి కలను. కాని ఇట్టి కాలనిక సందిగ్ధ తీర్మానములతో వినుగు జనించుచున్నది. అతిహింసామువలన కలుగు ననర్థకముల నెరుగని వారు లేరు. ఏదైన సంస్కరణమును శర్మగారుకోరెదరేని ఎత్తెన్జులను నవరించుట కొక తీర్మానము నుపహరింపవలెను గాని కృత్రిమాంశ్యమున కభ్యంతరము కలిగింప ప్రయత్నింపదగదు. ఈ తీర్మాన మవసరము ఇదివరకే దుఃఖ భాజనముగ నున్న ప్రపంచమునకు దుఃఖమును మరింత హెచ్చుక కలిగింప జాలియున్నదని సర్ హేమిల్టను గ్రాంటు గారనిరి.

గొ. గ్రాంటుగారు ఈవిషయము నింకను శ్రద్ధతో పరిశీలింపవలసియుండెను. ఎత్తెన్జుపన్ను నిచ్చు విస్తారజనసంఖ్య కంతకును ఈ విషయ మవ్యయించునదిగా నున్నది. తీర్మానము నిరాధారముగాదు. 1874 వ వత్సరమునుండి ఇప్పటివరకు ఎత్తెన్జుపన్ను ఎటుల హెచ్చినదియు సుప్రమాణముగ గొ. శర్మగారు మాపిరి. కాన సంపూర్ణ మద్యములను బహిష్కరించుటయే దొరతనమువారి భావమని స్పష్టపడవలసియున్నదని గొ. మదనమోహన మాలవ్యాగారనిరి.

నేను మద్యమును పూర్తిగా నిరసించినవాడను గాని. ఈజేతమున ప్రమాణులగు వారు కొందరుగూడ నీవ్యసమునకు దామలైరిన నే నెనుగదా. ఈతీర్మానము చిత్తేజ్ఞమకరముగాదు, ఉత్తమాశీయులు ఆందులకు పురోవృద్ధి అత్యవసగమని గొ. మురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారు నుడిచిరి.

ఇది జేవలము చర్చాస్పదమగు తీర్మానము మద్యపానము నైతికముగ నింద్యముగాన దీనిని దొరతనమువారు బహిష్కరింపవలెనను విషయమున చాలచర్చ జరిగినది. చాల నభిప్రాయభేదము కలిగినది. అతిహింసావ్యయము మితహింసాభమున సుముగ పాటింపబడినది. రష్య అమెరికాఇంగ్లాండు జేతములలో యుద్ధకారణమున కాంక్షకలిగినదిగాని దానిని ప్రమాణముగ చూపిన పనిలేదని గొ. ఫాగనుగారనిరి.

నేను 40 వత్సరములనుండి దీనినిగూర్చి ఆందోళనము చేయుచున్నాను. ఆందులకు మెక్స్ సానులు ప్రభుత్వోద్యోగుల మామణకు పాత్రుడైనైతిని. ఆదాయము విషయమున ఇండియా దొరతనమువారి అభిప్రాయము మారదు. సంస్కరణము దుర్లభము. ఎత్తెన్జు శాసనము 1878 నుండియు అమలలో నున్నది. ఆందువలన వారికి ఆదాయ మున్నతపరిమాణమున లభించుచున్నది గాని మద్యపానము మాత్రము కనిష్టపరిమాణమున జరుగుటలేదు. దొరతనమువారి ఎత్తెన్జు విధానము ద్రష్టమైనది. కాన దొరతనమువారి సంబంధము లేకుండ ప్రజలే తగిన సంస్కరణములను చేయుట సముచితమని సర్ డిన్లవాచాగారనిరి.

మద్యమును రహస్యముగ వాడుట హెచ్చినందువలన మత్స్యశిష్టత హెచ్చినదని తలంపగూడదు. చాలతగ్గినది. ముఖ్యముగా గుజరాతులో నవలంబింపబడిన విధానములచే హెచ్చుగా తగ్గినదని గొ. హిలుగారనిరి.

మద్యపానము జూలివాండ్లకుటుంబములను నాశనముచేయుచున్నది. దీనిని పూర్తిగా తొలగించవలెను. లేకున్న దుఃఖముల చాల తగ్గించవలెనని గొ. నవాబాలీ చాదరి గారనిరి.

ఈవాదములో ననేకములను నవనసరాంశములు తీయబడినవి. మెక్స్ కలర్ములనుండి దొరతనమువారి త్వరచిన పద్ధతి మెక్స్ సానిగా నెత్తివేయవలెనని శర్మగారు గోరట లేదని గొ. సుప్రసాదగారిరి.

సిక్కులలో మద్యపానము హెచ్చుగానున్నది. వారిలో దీనిని తొలగింపవలెనని మీరు కోరెదరా అని గొ. జోనాట్టు గారనిరి.

గురువుల/అబానుసారము సిక్కులు మద్యపానము చేయగూడదని గొ. మాలవ్యాగారు నుడిచిరి.

1905-1914 లలో దొరతనమువారు వెల్లడించిన భావములను గొ. బార్నెసుగారు పేర్కొనిరి. పాగాకును గూడ శర్మగారేల చేర్చలేదు. దాన్నికొకతీర్మానమునుపహరించెదరా? వాచాగారు చెప్పినలేక్కలు సుగతేవు. మితముగా త్రాగువారికి మద్యమును నిషేధింపగూడదు. తీర్మానమామోదింపబడిన చాలవనస్థకములు కలుగును. నిగూఢవిధానమున చాలచెడుగులు కలుగును. ఈవిధాన మెక్స్ సాని తొలగవీలులేదని.

గొ. శర్మగారు డిప్యూటీ ప్రత్యక్షతర మొనగిరి. 20 మంది అనుకూలముగను 88 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లనిచ్చిరి. తీర్మానము పోయినది.

ఇండ్ల బాడుగలు.

జేతరక్షక శాసనము ప్రకారము సురక్షితశాకా శ్రయములు గల పట్టణములలో పనివాండ్ల జూలివాండ్ల యిండ్ల బాడుగలను నిర్ధారణచేయుటకు ఇండియా దొరతనము వారి కధికారము కలదుగాన దాని ననుసరించి బొంబాయిలో నెలకు రు 10 లకు మించకుండ బాడుగలను నిర్ధారణ చేయుటకు బొంబాయి దొరతనమువారి కధికార మియ్యబడునని గొ. బార్నెసుగారనిరి.

ఇనుపదారులు.

ఇనుపదారుల యాజమాన్య మటుండ పరిపాలనమును గూర్చిన ప్రశ్న ఇండియామంత్రిగారి ఆలోచనలో నున్నది. వారు నోటీసు నిచ్చిరిన సర్ రాబర్టు గిలనుగారనిరి.

పెలిగ్రాఫు కాఖ.

భారతీయులు గానివారి నీ కాఖనుండి తగ్గించుటకును స్థానిక సేవనుండి కొందరిని సార్వజేతక సేవకు మార్పుటకును భారతీయుల సంఖ్యను హెచ్చించుటకును మాచనలు ఇండియామంత్రిగారికి పంపబడిన పని గొ. బార్నెసు గారనిరి.

రాజకీయ సేరకులను పరిశీలించుట కనధికారులను నియమించుటను గూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు ప్రాజుబడునని గొ. విస్సెంటు గారనిరి.

భారతీయకార్మికదళము

ఆయా ముద్దరంగములలో పనిచేయుచున్న భారతీయ కార్మికదళములవారికి బసలు బాగుగా ఏర్పాటుచేయబడినవి. వీరికి భారతీయసైనికులకువలెనే వారి వైద్యశాలలలోన చికిత్స చేయబడుచున్నది. అవసరమని తోచినచో డివిభాషలు ప్రత్యేకముగ నియమింపబడినవి. ప్రతిదళమునను కార్మికుల స్వభావను అంగభాషనుగూడ నెరిగినవారు చాలుంది గలరని సేనాధిపతిగారు నుడిచిరి.

భారతీయ సేన

భారతీయ సేన హిందూజేతముననే యుండిన దొరతనమువారి కెంత వ్యయముగనో అంతసామగ్రి మూత్రమే ఇండియా దొరతనము వారు విజేతములలో పోరుచున్న భారతీయ సేనలకొరకు వ్యయపరుచుచున్నారని గొ. జేయరు గారు నుడిచిరి.

సేనలో మార్పులు.

ఆలోచనసంఘమున కధ్యక్షులు సేనాధిపతిగారు. సైనికోద్యోగులు సభ్యులు. ఈసంఘము ప్రతివారమును చూడును. అన్ని విషయములను వారు చర్చించెదరు. ప్రస్తుతమున నిర్బంధము నిరుపయోగమని సేనాధిపతిగారు నుడిచిరి.

కృష్ణజిల్లా గన్నవరమునుండి ఒక రిట్లు 18-వ తేదీని వ్రాయుచున్నారు:—గన్నవరం తాలూకా మ. రామోద్దెల్లుడు బెజవాడలో తవభార్యకు జ్వరము వచ్చుచున్నదని తెలిసి భార్యనుమేతుడై గన్నవరమునకు 8 కోజులక్రితము వచ్చి యుండిరి. 8 కోజులక్రితము ఆయనభార్యకు కొన్ని జాక్కులు కనుబడినవట. ఇట్లుండ ఆయన తిరిగి స్వంతపనుల నిమిత్తము బెజవాడకు వెళ్లినట్లుగానే జ్వరము మొన్న సాయంత్రము వచ్చినట్లును అందుమీద జట్కూచేసిని గన్నవరం గ్రామముకు నిన్నటిదినము కాగా ఆదివాంగ్రామి చురజింది నాడట. వారికి ప్లేగు తగిలినట్లు చెప్పుకొనుచున్నారు. గన్నవరం లో నున్న సజ్ ఆసిస్టాంటు సర్జన్ గారికి యిదివరకు ప్లేగుకేసుల యనుభవము లేనట్లు కనబడుచున్నదట. కాన అసలే పంటలులేక డౌచుచేత పాలయిన గ్రామములో మహమ్మారిహాద్యము ప్రబలకుండ అధికారులు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను.

బృహన్నారదీయమును గ్రంథము అయ్యవడినదా లేదా యని ప్రశ్నించుచు తామరపల్లి మార్యనారాయణగా రిటీవల ఆంధ్రప్రదేశ్ యందు వ్రాసిరి. వారి నివాసముగు గొల్లపల్లి కృష్ణజిల్లా గన్నవరము తాలూకాయందు గాక విశాఖపట్టణలో జిల్లా బోర్డిలితాలూకాయందు నున్నది. వ్యాసలేఖకులు తమకుగ్రామపేరును మాత్రమే వ్రాసి యూరకొనియుండి తాలూకాజిల్లాపేర్లను వ్రాయకపోవుటవలన నిట్టిపొరబాటులు సంభవించుట కవకాశములు కలుగుచుండును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

వ్యాసలేఖకులకు సూచన

వ్యాస లేఖకులలో కొందరు తాము పంపు కలు ములను పత్రికాకార్యాలయము నందలి ఉద్యోగుల సా పంపుటయు, కొందరు మేనేజరు శాఖకు వ్రాయవలసి మ జాబులను సంపాదకునకును, సంపాదకునకు పంపవలసిన జాబులను మేనేజరునకును పంపుటయు వాడుకగ వచ్చుచుండుటవలన వారు పంపిన జాబులను వెంటనే ప్రకటించుటకు వీలులేకుండపోవుచున్నది. పత్రికాయందు ప్రకటితముకావలసిన వ్యాసములను వృత్తాంతముల నీకముందు లేఖకులు సంపాదకుని పేరిటను చందాలు మున్నగు వానికి సంబంధించిన జాబులను మేనేజరు పేరిటను పంపుటకు ప్రార్థితులు. చాటు భారతములవలె వ్యాసములు పంపువారి జాబులు ప్రకటితములు కాజాలవు. లేఖకులు జీలుగ(వ్రాతలు మాని, అక్షరములను విడమర్చి కాగితమున కొక వైపున నిరాతో వ్రాసి పంపవలయును. జాబులందు గ్రామము తాలూకా జిల్లాల పేరులను తప్పకుండ వ్రాయవలయును. కొందరు గ్రామ పేరును మాత్రమే యడవారింపెదరు. కొందరు మాత్రమే వని మాత్రమే వ్రాసి యూరకుండురు. కావున లేఖకులు తమ గ్రామము తాలూకా పేర్ల నైనను వ్రాయుట ముఖ్యము. ప్రకటించుటకు వీలులేని వ్యాసములను తిరిగి పంపు పాధ్యతను సంపాదకులు నేరొంపజాలరు.

కాకినాడ విశేషము: పద్దములను పత్రికాయందు ప్రకటింపజాలము.
 వింతలు: విశేషములు; ప్రకటింప లేనందునకు చింతించుచున్నాము.

కర్నూలుయందలి సి. ఎం. ముద్రణాలయముందు ముద్రితములైన రూ. 3-11-0ల వెలగల 10 గ్రంథములను ఆంధ్ర జేతనాధికారపత్రమునందలి ముద్రితములను వరకును రూ. 1-8-0ల కిచ్చెదరట.

కృష్ణాజిల్లా అంగులూరులోని బాలగర్వతీ పుస్తక భాండాగార ఆరవవార్షికోత్సవము 24వ తేదీ (ఆదివారము) మధ్యాహ్నము 1 ఘంటకు దివాకృతపద్ధతీ రాజా పాను గంటి రామారాయనింగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

గుంటూరు సీనియర్ హిందూనాటక సమాజము వారు 16 తేదీ పి. సి. ఎలిరాజులనాడుగారి గౌరవాధ్యక్షుగ సత్వ హాళ్యుండ్రయ నాటకమును ప్రదర్శించిరి. వీరు చిరకాలము నుండి గుంటూరులోనే యుండి ప్రస్తుతిము ప్రోత్సహపదవి నలంకరించిరి.

మరణము: ఇదివరకు చెన్న పురి లో రాజధాని మేనల్మేటపదవియందుండి పిమ్మట డిప్యూటీ కలెక్టరుపదవికి నెల్లూరునకు పంపబడిన డాక్టరు జే. విలియమ్సుగారు ఈనెల 19 తేదీన నెల్లూరుజిల్లాలోని కాకలిగర్వమున తమ గృహముందు కీర్తిశ్రేష్ఠులైన వ్రాయుట కెంతయు చింతించుచున్నాము.

16 తేదీన కోదావరిజిల్లా రాజవోల తాలూకా సభివేటి పల్లి గ్రామమునందు కొందరు విద్యార్థిమనుల ప్రోత్సహమున భీమేశ్వర పుస్తకభాండాగార మనుషేరున 256 పుస్తకములతో గ్రంథ నిలయమొకటి స్థాపించిరి. సుమారు నూరుగురు శుభ్యులతో గుడిమెల్ల వేంకట సుబ్బారాయడుగారి యధిపత్యముతో గ్రంథ నిలయోపయోగోపన్యాసములతో సభ జరిగియుండెను. చాలవరకు గ్రంథముల నుచితముగ నిచ్చిరి.

బెజవాడకు రెండుమైళ్ళ దూరమున నున్న ఎనమల కుదురు గ్రామకరణం పెదప్రోలు వేంకయ్యగారి భార్య ఆ ఊరికి వాపున నన్న కృష్ణశేషుడు 18వ తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు స్నానము చేయుటకువెళ్ళగా అచట యెవరో దుర్గా గ్రులు ఆమెను కత్తితో పొడిచి చంపి ఆమెపైనున్న రూ. 800లు నగలను తీసికొని ఆశ్రమమున రెల్లుదుబ్బులలో సారవేసి పోయిరి. బెజవాడనుండి ముచిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. దొంగఎరకలవాండ్లు ఆ ఘోరకృత్యమును చేసిరిని ప్రజలను కొనుచున్నారు. కాని ఇంకను ఎవరు పట్టుపడలేదు.

తీర్థముగ వరిణమించును. అట్టిచట్టము విశ్వమాన వత్సమునకు వ్యతిరేకము. ఆత్మగౌరవము, ఆత్మనిగ్రహము మనుజుల చర్యల నడువకుండ, ఈ చట్టము నిషేధించు చు న్నది." ఇంతటి రోషము మద్రాసు ప్రైమువత్రిక కెన్నుడును వచ్చియుండలేదు. ప్రజలహృదయము గంగొని, ప్రజలసాంప్రదాయముల గౌరవించుటకు శయముల ననుసరించి పరిపాలించు దొంగలు పాలనమునందే సాగెను.

కోదావరి వెస్టర్న్ డివిజనునందలి రైతుల దుస్థితిని గురించి వారి కడగండ్లను కన్నులారాచూచియు తా మనుభవించియు సెకరిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. ప్రథమ పంట నాల్గవ సంవత్సరము పండియుండలేదు. పోనీ రెండవపంటను సాగుబడి చేసికొని బ్రతుకుదమని రైతులు నెట్టిపేటలోని ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరునకు పడేపడే విన్నవించుకొనిరి. రెండవపంటకు నీ రిచ్చెదమని ఇంజనీరుగ శాఖవారు ప్రకటించిరి. కాని దాని వలనను రైతులకు విశేషలాభము కలుగునట్లు లేదు. ఏని ఎట్లున్నను రైతుకు శ్రమ భార్యమాత్రము తప్పిపోలేదు. నీ రిచ్చెదరని ప్రకటించినవెంటనే రైతులు నానాతిప్పలుపడి విల్లనములను చల్లిరి. వారుమళ్ళు యెదిగి యూడ్పుకు సిద్ధముగా నుండగా విడుగునంటి వార్తయొకటి రైతులవిద పడినది. మే 1వ తేదీ నాటికి పంటపండి కొత్తను సిద్ధముగ నుండును; కాని ఏమెం 15వ తేదీకి సిద్ధముకాదు. అట్టిది మే 1వ తేదీ వరకు నీరిచ్చినగాని పంటపండదు. కాని వ్యాంకుకాలవను ఏప్రిల్ 15వ తేదీకి కట్టివేయదమని ఇంజనీరు శాఖవారు ప్రకటించిరి. అట్టి స్థితియందు రైతులకు విల్లనములు, ఆకు దండుగయే కాని పంటకక్కదు. వారు తమ ఆనహాయస్థితికి దుఃఖించి లోలోన దిగమించి యూరకొను చున్నారు. పాలకులు రైతుల కీ సందర్భమున చేయుత నిర్దా కలసియుండును.

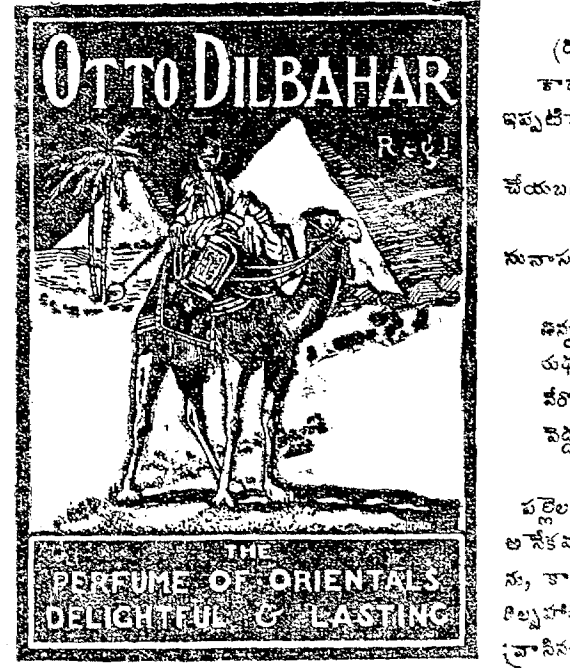
ఒక విలేఖకు లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మూవ గుంటూరు సహకార చండలసభ రాజోవు మార్చి 3వ తారీ ఖన పొన్నూరులో గుంటూరు కలెక్టరు ఈ. ఎ. వేవిసుదొర గారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరుపుటకు నిశ్చయింపబడి, సన్మానసంఘ మేర్పాటు కాబడినది. సభకు తగుసదుపాఠములుచేసి, ప్రతి నిధుల కాలిధ్య మొగుంటకు వలయు సేర్పాటులను చేయు టకును, చిత్తుతీర్థానముల నిర్వయించుటకును సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు కుమ్మమూరి లక్ష్మీనారాయణగారి యగ్రాన నాధిపత్యముతో 16వ తేదీన సన్మానసంఘము జరుగ బడి, చిత్తుతీర్థానములు నిర్వయింపబడినవి. ప్రతినిధుల భోజ న సౌకర్యములకు సన్మానసంఘ కార్యదర్శు లగు పొన్నూరు మానుమంతరావు, సుబ్బిసేని చలమయ్యగార్లును పురప్రముఖు లలో సెక రగుపొన్నూరు వేంకటగోపాలరావుగారును, పొన్నూరు సహకారసంఘ యూనియను కార్యదర్శిగారగు కుమ్మ మూరి వాసుదేవరావుగారును ఆత్యంత శ్రద్ధతో కార్యభార మును వహించి, పనిచేయబూనినారు. సహకారసంఘముల ప్రయోజనములను, వానితత్వమును జనులకు యింకను బోగుగా తెలియలేదు గనుక పలువురు రయతులును, తక్కినవారును సభకు దయచేసినచో కాం. సంఘాధ్యక్షులమువలని లాభములను గ్రహించి, ఆసంఘముల వ్యాప్తికి తోడుపడుదురుగాక.

కోదావరిమండలసభ.

మౌళికరిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈసంవత్సరమున కోదావరిమండలసభను రాజోలుగ్రామమున జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. గతవత్సరమునం దమలాపురమున జరిగిన మండలసభయం దురమారమి 80 మంది రాజోలుతాలూకా ప్రముఖు లుపన్యాస వేదికపై నెక్కి యాశభనచటి కావ్వించిరి. ఇప్పటివర కా సభాప్రయత్నము లచట జరుగుచున్న బాడలు కానరాకు న్నవి. జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో రివిన్యూకి ప్రేరేపించి కొందరచేత, మండలసభకు గావలయు ధనసంపాదనము సాధ్యముకానేరదను భయముచేత వీనిని మే, జూన్ నెలలో జరుపుట కచటివారు తలపోయియున్నారని తెలియచున్నది. రాజోలునకు కాలువలు తెరచియున్నప్పటి రాకపోకలకు సౌకర్యముండునుగాని ఇతరకాలములందుండదు. కావున సీసభను ఈస్తరు నెలవుదినములలో జరుపుట సర్వవిధముల నుత్తమవిషయము. మే, జూన్ నెలలలో కాకినాడ, రాజమండ్రి, రామచంద్రపురము, పెన్నాపురముతాలూకాల రంతులుగాని ప్లీ డర్లుగాని వర్తకులుగాని యచ్చటకురాజాలరు. ఆంధ్రమహా జనసభ మొదలగు నడ్డములెన్నియో పిమ్మట సీమండలసభకు విఘ్నము గల్గించును. అమలాపురమునందువలె విస్తారధన మును ప్రోగుచేసి భూరి బ్రాహ్మణసంతర్పణలక్రింద చందా ద్రవ్యమును వినియోగింపవలచనియెడల, రాజోలునందు మార్చి నెలఖులలోపుగ మండల సభను జరుపుట సులభసాధ్యము. కావున అడివి శ్రీరామపంతులుగారు చేసినవచ్చు నరసింహము గారు, ఆరుమిల్లి పేర్రాజుగారు, విక్కిన పిర్రాస్వామిగారు, కమ్మారెడ్డిపతిగారు, యదరాజు పద్మరాజుగారు మొదలగు ప్రముఖులు కీ ప్రయత్న నడ్డికట్టి పని నారంభింపవలయునని కోరుచున్నాము. ఆధ్యక్షుని నియమించుటకును, కావలయు ప్రయత్నముల జేయుటకు సన్మానసంఘమును సత్వరముగ సేర్పరుపవలయును. ఈపేక్ష తగదు.

ఒక విలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కృష్ణా జిల్లా బందరు తాలూకా పెదవగ్రామమునందు దివాఖానమున పనిపాట లొనర్చుకొనెడి దేవాంగ, పద్మసాలి మొదలుగా గల సంఘముల విద్యార్థివృద్ధి సౌకర్యాధ్యక్షులై 17 తేదీ రాత్రి 7 గంటకు బందరుతాలూకా బోర్డు తెనీడెంటు వేమూరు వేంకటసుబ్బారావు పంతులు బి. ఎ. వారి ఆధిపత్యము క్రింద 150 మంది విద్యార్థులతో పిచ్చిక పెదవుళ్ళిక్కిగారి భవనమునం దొకరాత్రి పాఠశాల స్థాపింపబడి నుప్రసిద్ధ హిందూమతాచారములగు సరస్వతీప్రథమును, ప్రణవపంచాక్షరీ యుపదేశమును జరుగబడి అగ్రాన నాధిపతులచే ఏతడుద్యమము నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుట కవసరమగు ముఖ్యాంశము లిమిడియుండు యుపన్యాస మొనంగబడి రాజభక్తి గీతములతోడను ప్రస్తుత సంగ్రామమునందు మన ప్రభువుల కనతికాలమున జయము కలుగుటకు వైసపార్థకులతోడను సభ్యుల కరతాశ్చర్యములతోడను సభ ముగింపబడినది.

ప్రపంచక మంతకును వెండిధర ఆత్మధికముగ పొచ్చి పోయినదనియు, ప్రపంచమంతకును వెండి విశేషముగ గౌరవబడుచున్నదనియు, అందుచే ముం దెట్టియిబ్బందియు గలుగకుండునటుల ఆయిదు పిల్లంగులనోటులు విశేషముగ నుంచబడినదనియు బోనగ్లాగారు ప్రజలమదిమన బలికిరి.

సోల్ వజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెనికల్ కో; నెం. 156, జుమ్మామసీదు బొంబయి.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 128

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.) ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు మనానగలది. అల్పాహలగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ తువాల్లై కొన్ని లిండువులు చిలుకరించి, మనోగ్యమగు సువాసన ని స్ఫులవరించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును. పిన్నసైజు (ఆర (రాం) సీసా 1-8 రు 0-8-0 యధ్యక్షము సైజు 1-4రాం " " 0-12-0 వేరొకసైజు 2 " " " 1-4-0 పెద్దసైజు 4 " తక్ 1/2 బొమ్మ " " 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాత్రలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలునెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసావైక ను, కాల్కువైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపును. ఈఆటో రిల్యుహాయెక్కు సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా నీ విగువవారి వ్రాసినవో అనాకిమ్మకుగల సువాసనకాడ్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సామ్రాజ్యవాదననభ.

ఈ నెల 20 వ తేదీ ఉదయమున ఢిల్లీ నగరమున సామ్రాజ్యవాదన సభ సమావేశమైంది. ఉపాధ్యక్షులు సర్ బార్డి లెండ్ను గా గౌరవమున నియమించిరి. సర్ డి. ఇ. బాబా; మజరూహు, జుబిఫికరు ఆలీఖాన్, మహమ్మదా బాదురాజుగారు వచ్చిరి. చాన్సులర్ బాబ్స్ గారు ప్రేక్షక స్థానమున నుండిరి. సర్. థేయి డి. బోయి గారు ప్రమాణము చేసిరి. సినిమాటోగ్రాఫులను ఆలోచించుట కేర్పరచబడిన యువసంఘమునకు సర్ విలియం విన్సెంటు గారు ప్రేరణ గూడ చేర్చవలెనని సర్ విలియం డూబోలో గారు యపపాదించిరి.

ఉపపాదించబడిన చట్టములు

యువజనాభివృద్ధి

ఈ చట్టము చర్చించుటకు ప్రత్యేక సంఘము నేర్పరచవలెను. యువజనాభివృద్ధి మోసగాండ్రవారిచేత కాపాడుట యవసరమని దొరతనమువారు చెబుచున్నారు. ప్రావిన్సియలు ఇన్నా ర్మెన్స్ ఆక్టను గూర్చి యువసంఘమువారు చేసిన మాత్రము ఇండియా దొరతనమువారు రామోదించి ఇండియా మంత్రిగారికి పంపిరి. త్వరలో నమవత్తవచ్చినచో దానిని ఆమలుజరుపుటకు ఈసభలో నొక కాసన ముపాదించబడును. ఈ రెండు కాసనములు నేక కాలముననే ఆమలులోనికి రావలెనని నావారికి సంశ్చిత్తి కలుగవచ్చునని సర్ విలియం విన్సెంటు గారనిరి. సి. హెచ్. కెల్లె తెనుగారిని గూడ ఈ నెలకు కమిటీలో నియమింపవలెనని నడిపిరి.

నీలిమందు పన్ను చట్టము.

బ్రిటిషు ఇండియా శతమునండి ఎగుమతి చేయబడు నీలిమందుపై పన్ను విధింపవలెను. కృత్రిమపు రంగులు యుద్ధములన తగ్గి పోవుటచే అసలు నీలిమందు వ్యాపారము కొంత హెచ్చినది. ఈ వ్యాపారము స్థిరముగా సాగునట్లు చేయ వీలుకలదాయన విషయమును దొరతనమువారు బాస గా పరిశీలించిరి. దొరతనమువారును చేపారు నీలిమందు లోటలవారును చాల భవమున క్యయవరచి పరిశోధనలను చేయించిరి. ఇంకను చాల పని జరుగవలసి యున్నది. అందులకు కాశులిన సామ్రాజ్య సమకూర్చుటకు నీలిమందుపై పన్ను విధించుటకు చేయుటకు నిశ్చయింపబడినది. సామ్రాజ్యవాదులను దేవుడుగా భాసాలో పరిశోధనలను ప్రారంభించిరి. చాల ఫలితము కనబడినది. లోటలసంఘమువారు గూడ ఆవనరమును గ్రహించిరి. గాన అవశ్యపదార్థముపై పన్ను విధించుటకు వారు సూచించిరి. దీనిని గూర్చి రాష్ట్రీయ దొరతనములవారు తమ సమ్మతిని తెలిపిరి అని సర్ క్లాడు హిలు గారు నడిపిరి. తీర్మానము గీతంపజడెను.

ఇండియా నాణెముల చట్టము.

వెండి రెండణా కాను నాణెములకు బదులుగా నీకిలు రెండణా కాను నాణెములను పోత పోయించుటకు నిశ్చయింపబడినది. 1904 లో నీకిలు అణా కానులు పోత పోయబడెను. అపు డీవిషయముగూడ చర్చింపబడెను. రెండణా కానులు టంకలాలలో తరంగగమమునని, అని నడిపి సర్ విలియం మేయరు గారు పద్ధతికొరకు తీర్మానము నుపపాదించిరి.

ప్రకృతికాంత్రజ్వాల సంఘము నేర్పరచవలెనని తీర్మానమును వెండాను గారు కదులొనిరి.

మద్యమును లేవండజేయుట

ఈ తీర్మానమును గౌ. బహుమతిగారి పేర్కొనక తగిన పాదించిరి. మద్యమును నిషేధింపవలెను లేవండ చేయుట వలన ఆదాయమునకు నష్టము కలుగదు. దీనిని పూర్తిగా నిలిపి వేయుటయే దొరతనమువారి సంకల్ప మని నిర్ధారణ చేయబడవలెను. ప్రస్తుత మతిపానమును మాత్రమే దొరతనము వారు నిరోధించిరిగాని, మితముగా ప్రాగువారికి వారు మద్యమును సమాధ్యు యున్నారు. దీని వలన మితపానము చేయు కొద్ది మంది సంపూర్ణవిరళులగు హెచ్చుమందిని గూడ ఏ క్య స న మ న కు లాగుచున్నారు. మద్యపానమును చాలవనకములుకలనని గౌ. కర్మగారు నడిపిరి. ప్రముఖుల అభిప్రాయములకు వివరించిరి. సామ్రాజ్యము నుపపాదనీతియందున్ను గూడ నాంగ్ల శతమున మితపానస్వాతంత్ర్యము గురుతయోగమునకు లేబడినది.

అతిపానము చేలకేగుచున్నది. హిందూ శతమున ఆ బ్యాగ్రి ఆదాయము కొద్దిగా హెచ్చినను గూడ భయనిదానముగా నున్నది. కాన నీవిషయమున భారతీయసభ్యులు తమ ప్రాతినిధ్యములను పాశ్చాత్యసభ్యులు తమభావ్యతలను గమనింతురుగాత యని గౌ. కర్మగారు నడిపిరి.

కర్మగారి తీర్మానముపట్ల నాకు సామభూతి కలదు. కాని ఇట్టి కాలనిక సందిగ్ధ తీర్మానములలో వినుగు జనించుచున్నది. అతిపానమువలన కలుగు ననర్థకముల నెరుగని వారు లేరు. ఏదైన గంస్కరణమును కర్మగారుకోరెదరేని ఎక్సైజు లాను సవరించుట కొక తీర్మానము నుపపాదించవలెను గాని వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమున కభ్యంతరము కలిగింప ప్రయత్నింపదగదు. ఈ తీర్మాన మవసరము ఇదివరకే యుఖ భాజనముగ నున్న ప్రపంచమునకు యుఖమును మరింత హెచ్చుకలిగింప జాలియున్నదని సర్ హేమిల్టన్ గ్రాంటు గారు రనిరి.

గౌ. గ్రాంటుగారు ఈవిషయము నింకను క్రద్ధతో పరిశీలించవలసియుండెను. ఎక్సైజుపన్ను నిచ్చు విస్తారజనసంఖ్య కంతకును ఈ విషయ మవ్యయించునదిగా నున్నది. తీర్మానము నిర్ధారముగాదు. 1874 వ వత్సరమునుండి ఇప్పటివరకు ఎక్సైజుపన్ను ఎటుల హెచ్చినదియు సుప్రమాణముగ గౌ. కర్మగారు మాపిరి. కాన సంపూర్ణ మద్యములను బహిష్కరించుటయే దొరతనమువారి భావమని స్పష్టపడవలసియున్నదని గౌ. మదనమోహన మాలవ్యాగారు రిరి.

నేను మద్యమును పూర్తిగా నిరసించినవాడను గాని ఈ శతమున ప్రముఖులగు వారు కొందరుగూడ నీవ్యసమునకు దామరైరినే నెరుగుదును. ఈ తీర్మానము చిత్తవిభ్రమకరముగాదు. ఉత్తమాశయము. అందులకు పునోవృద్ధి ఆత్యవసగమని గౌ. సురేంద్రనాథ టెగ్జి గారు నడిపిరి.

ఇది కేవలము చర్చాస్పదమగు తీర్మానము మద్యపానము నైతికముగ నింద్యముగాన దీనిని దొరతనమువారు బహిష్కరింపవలెనని విషయమున చాలచర్చ జరిగినది. చాల నభిప్రాయభేదము కలిగినది. అతిపానవ్యయము మితపానలాభముకు సమముగ పాటింపబడినది. రష్యు అమెరికా ఇంగ్లాండు శతములలో యుద్ధకారణమున కాంక్ష కలిగినదిగాని దానిని ప్రమాణముగ చూపిన పనిలేదని గౌ. ఫాగను గారు రనిరి.

నేను 40 వత్సరములనుండి దీనినిగూర్చి ఆందోళనము చేయుచున్నాను. అందులకు వెక్కుసారులు ప్రభుత్వోద్యోగుల మామణకు పాత్రుడనైతిని. ఆదాయము విషయమున ఇండియా దొరతనమువారి అభిప్రాయము మారదు. సంస్కరణము దుర్లుభము. ఎక్సైజుకాసనము 1878 నుండియు అమలులో నున్నది. అందువలన వారికి ఆదాయ మున్నతపరిమాణమున లభించుచున్నది గాని మద్యపానము మాత్రము కనిష్టపరిమాణమున జరుగుటలేదు. దొరతనమువారి ఎక్సైజు విధానము ప్రశ్నమైనది. కాన దొరతనమువారి సంబంధము లేకుండ ప్రజలే తగిన సంస్కరణములను చేయుట సముచితమని సర్ డిన్లవాచా గారు రనిరి.

మద్యమును రహస్యముగ వాడుట హెచ్చించువలన ముఖ్యోత్పత్తి హెచ్చినదని తలంపగూడదు. చాలతగ్గినది. ముఖ్యముగా గుజరాతులో నవలంబింపబడిన విధానములచే హెచ్చుగా తగ్గినదని గౌ. హిలుగారు రిరి.

మద్యపానము హాలివాండ్ల కుటుంబములను నాశనము చేయుచున్నది. దీనిని పూర్తిగా తొలగించవలెను. లేకున్న దుకాణముల చాల తగ్గించవలెనని గౌ. నవాబాలీ చాదరీ గారు రనిరి.

ఈవాదములో ననేకములగు ననవగురాంశములు తీయబడినవి. వెక్కువత్సరములనుండి దొరతనమువారు రేర్పరచిన పద్ధతి మెక్కుసారిగా వెల్లివేయవలెనని కర్మగారు గోరుట లేదని గౌ. సుప్రసాదగారు రిరి.

సిక్కులలో మద్యపానము హెచ్చుగానున్నది. వారిలో దీనిని తొలగింపవలెనని మీరు కోరెదరా అని గౌ. జోనాల్లు గారు రిరి.

గురువుల ఆహూసారము సిక్కులు మద్యపానము చేయగూడదని గౌ. మాలవ్యాగారు నడిపిరి.

1905-1914 లలో దొరతనమువారు వెల్లడించిన భావములను గౌ. బార్నెసు గారు పేర్కొనిరి. పాగాకును గూడ కర్మగారేలే చేర్చెదరు. దానికొకొక తీర్మానము నుపపాదించెదరా? వాచాగారు చెప్పినలేక్కలు సుగతేవు. మితముగా ప్రాగువారికి మద్యమును నిషేధించగూడదు. తీర్మానమామోదింపబడిన చాలనర్థకములు కలుగును. నిగూఢవిధానమున చాలచెడుగులు కలుగును. ఈవిధాన మెక్కుసారి తొలగవీలులేదని

గౌ. కర్మగారు డిల్లీ ముగ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. 20 మంది అనుకూలముగను 88 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లనిచ్చిరి. తీర్మానము పోయినది.

ఇండ్ల బాడుగలు.

శతకర్మక కాసనము ప్రకారము సురక్షితకా శ్రయములుగల పట్టణములలో పనివాండ్రు తూలివాండ్రు యిండ్ల బాడుగలను నిర్ధారణచేయుటకు ఇండియా దొరతనము వారి కధికారము కలదుగాన దాని నమసరించి బొంబాయిలో నెలకు రు 10 లకు మించకుండ బాడుగలను నిర్ధారణ చేయుటకు బొంబాయి దొరతనమువారి కధికార మియ్యబడునని, గౌ. బార్నెసు గారు రనిరి.

ఇనుపదారులు.

ఇనుపదారుల యాజమన్య మటుండ పరిపాలనమును గూర్చిన ప్రశ్న ఇండియా మంత్రిగారి ఆలోచనలో నున్నది. వారు నోటీసు నిచ్చిరి సర్ రాబర్టు గిలను గారు రనిరి.

తెలిగ్రాఫు కాఖ.

భారతీయులు గానివారి నీ కాఖనుండి తగ్గించుటకును స్థానిక సేవనుండి కొందరిని సార్వజ్ఞిక సేవకు మార్చుటకును భారతీయుల సంఖ్యను హెచ్చించుటకును సూచనలు ఇండియా మంత్రిగారికి కంపబడినవని గౌ. బార్నెసు గారు రిరి.

రాజకీయ సేరస్థులను పరిశీలించుట కనధికారులను నియమించుటను గూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు ప్రాశుబడునని గౌ. విన్సెంటు గారు రిరి.

భారతీయ కార్మికదళము

ఆయా ముద్దరంగములలో పనిచేయుచున్న భారతీయ కార్మికదళములవారికి బసలు బాగుగా ఏర్పాటుచేయబడినవి. వీరికి భారతీయ సైనికులవలెనే వారి వైద్యశాలలలోన చికిత్స చేయబడుచున్నది. అనవసరమని తోచినచో ద్విభాషలు ప్రత్యేకముగ నియమింపబడినవి. ప్రతిదళమునకు కార్మికుల స్వభావము ఆంగ్లభాషనుగూడ తెలిగినవారు చాలమంది గలరని సేనాధిపతిగారు నడిపిరి.

భారతీయ సేన

భారతీయ సేన హిందూ శతముననే యుండిన దొరతనమువారి కెంత వ్యయమగునో అంతసామ్యము మాత్రమే ఇండియా దొరతనము వారు విశేషములలో పోయిచున్న భారతీయ సేనలకొరకు వ్యయపరుచుచున్నారని గౌ. మేయరు గారు నడిపిరి.

సేనలో మార్పులు.

ఆలోచనసంఘమున కధ్యక్షులు సేనాధిపతిగారు. సైనికోద్యోగులు సభ్యులు. ఈసంఘము ప్రతివారమును కూడును. అన్ని విషయములను వారు చర్చించెదరు. ప్రస్తుతమున నిర్బంధము నిరుపయోగమని సేనాధిపతిగారు నడిపిరి.

కృష్ణాజిల్లా గన్నవరమునుండి ఒక రిట్లు 18-వ తేదీని వ్రాయుచున్నారు:—గన్నవరం తాలూకా మరాఠాలోడ్లుడు బెజవాడలో తనభార్యకు జ్వరము వచ్చుచున్నదని తెలిసి భార్యను మేకుడై గన్నవరమునకు 6 రోజులక్రితము వచ్చి యుండిరి. 3 రోజులక్రితము ఆయన భార్యకు కొన్ని పాకులు కనబడినవట. ఇట్లుండ ఆయన తిరిగి స్వంతపనుల నిమిత్తము బెజవాడకు వెళ్ళినట్లుగానే జ్వరము మొన్న సాయంత్రము వచ్చినట్లును అందుమీద జట్కాచేసి కొన్ని గన్నవరం గ్రామముకు నిన్నటిదినము కాగా ఆదివారం రాత్రి మరణించినాడట. వానికి ప్లేగు తగిలినట్లు చెప్పుకొనుచున్నారు. గన్నవరం లో నున్న సజ్జ అసిస్టాంటు సర్జక్ గారికి యిదివరకు ప్లేగు కేసుల యనుభవము లేనట్లు కనబడుచున్నదట. కాన ఆసలే పంటలులేక షామదేశుల పాలయిన గ్రామములో మహమ్మారిబాధ్యము ప్రబలకుండ అధికారులు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను.

బృహన్నారదీయమున గ్రంథము అచ్చుపడినదా లేకాయని ప్రశ్నించుచు తామరపల్లి మార్కెట్ నారాయణ గారిటీనల ఆంధ్రప్రదేశ్ యందు వ్రాసిరి. వారి నివాసముగు గొల్లపల్లి కృష్ణాజిల్లా గన్నవరము తాలూకాయందు గాక విశాఖపట్టణాల్లో జిల్లా బొబ్బిలితాలూకాయందున్నది. వ్యాసశేఖరులు తమకు గ్రామ పేరును మాత్రమే వ్రాసి యూరకొనియుండి తాలూకా జిల్లా పేర్లను వ్రాయకపోవుటవలన నిట్టిపొరబాటులు సంభవించుట కరకాళములు కలుగుచుండును.

ఆంధ్రదేశవార్తలు వ్యాసలేఖకులకు సూచన

వ్యాస లేఖకులలో కొందరు తాము పంపు ములను పులికాకారాలయము నందలి ఉద్యోగుల పంపుటయు, కొందరు మేనేజరు కాఖతు వ్రాయవలసి జాబులను సంపాదకునకు, సంపాదకునకు పంపవలసిన జాబులను మేనేజరునకు పంపుటయు వాడుకగ వచ్చుచుండుటవలన వారు పంపిన జాబులను వెంటనే ప్రకటించుటకు పిలువబడుచున్నది. పులికాయందు ప్రకటితముకావలసిన వ్యాసములను వృత్తాంతముల నీకముందు లేఖకులు సంపాదకుని పేరిటను చందాలు మున్నగు వానికి సంబంధించిన జాబులను మేనేజరు పేరిటను పంపుటకు ప్రార్థితులు. చాటు భారతములవలె వీర్లు వ్యాసములు పంపువారి జాబులు ప్రకటితములు కాజాలవు. లేఖకులు జీలుగ వ్రాతలు తూసి, అక్షరములను విడవర్చి కాగితమున కొకవైపున సిరాతో వ్రాసి పంపవలయును. జాబులందు గ్రామము తాలూకా జిల్లాల పేరులను తప్పకుండ వ్రాయవలయును. కొందరు గ్రామ పేరును మాత్రమే యుద్దహరించెదరు. కొందరు మాత్రమని మాత్రమే వ్రాసి యూరకుండురు. కావున లేఖకులు తమ గ్రామము తాలూకా పేర్ల నైనను వ్రాయుట యుభయము ప్రకటించుటకు పిలువేని వ్యాసములను తిరిగి పంపు బాధ్యతను సంపాదకులు వహింపజాలరు.

కాకినాడ విజేయము: పద్యములను పులికాయందు ప్రకటింపజాలము.

వింతలు: విశేషములు; ప్రకటింప లేనందునకు చింతించునాము. సంపాదకుడు

కర్నూలుయందలి సి. ఎం. ముద్రణాలయముందు ముద్రితములైన రూ 8-11-0ల వలగల 10 గ్రంథములను ఆంధ్ర జ్యోతిషాంధాగారపత్రికమునందు ముద్రితమునకును రూ 1-8-0ల కిచ్చెదరట.

కృష్ణాజిల్లా అంగలూరులోని బాలసరస్వతి పుస్తక భాండాగార ఆరవవార్షికోత్సవము 24వ తేదీ (ఆదివారము) మధ్యాహ్నము 1 ఘంటకు దివాకృతబహద్దూర్ రాజా పానుగంటి రామారాయనింగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

గుంటూరు సీనియర్ హిందూనాటక సమాజము వారు 16 తేదీ పి. సి. ఎలిరాజులనాయుడుగారి గౌరవార్థముగ సత్య హాశ్వంధీయ నాటకమును ప్రదర్శించిరి. వీరు చిరకాలము నుండి గుంటూరులోనే యుండి ప్రస్తుతము చైర్యమపదవి నలంకరించిరి.

మరణము: ఇదివఱకు చెన్న పురి లోక్మహాధాని మేజిస్ట్రేటుపదవియందుండి పిమ్మట డిప్యూటీ కలెక్టరుపదవికి నెల్లూరునకు పంపబడిన డాక్టరు జే. విలియమ్సుగారు ఈనెల 19 తేదీని నెల్లూరుజిల్లాలోని కావలిగరమున తమ శ్వాస మందు క్రిశేమలైరని వ్రాయుట కంతయు చింతించుచున్నాము.

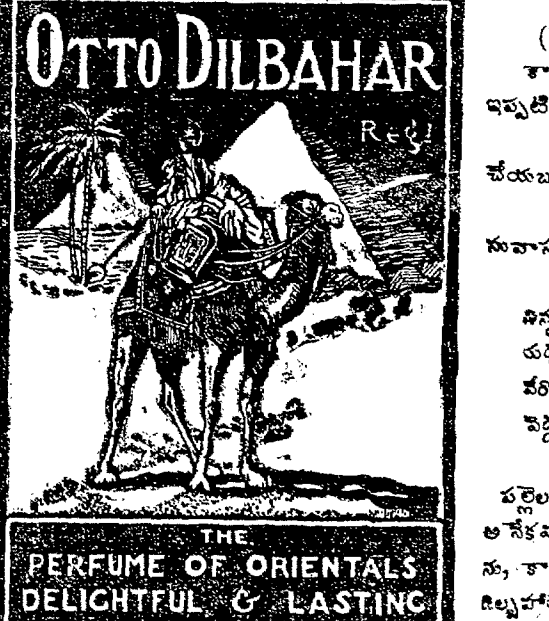
16 తేదీని కోదావరిజిల్లా రాజవోల తాలూకా సభి నేటి పల్లి గ్రామమునందు కొందరు విద్యార్థిమనుల ప్రోత్సాహమున భీమేశ్వర పుస్తకభాండాగార మనుపేరున 256 పుస్తకములతో గ్రంథ నిలయమొకటి స్థాపించిరి. సుమారు నూరుగురు శుభ్యులతో గుడిమెల్ల వేరకు నుత్పారాయణుగారి, యాధిపత్యముతో గ్రంథ నిలయోపయోగోపవ్యాసములతో సభ జరిగియుండెను. చాలవంది గ్రంథముల నుచితముగ నిచ్చిరి.

బెజవాడకు రెండుమైళ్ళ దూరమున నున్న ఎనమల కుదురు గ్రామకరణం వెద్రాలో వేంకయ్యగారి భార్య ఆ ఊరికి వాపున నన్న కృష్ణ శేషుడు 18వ తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు స్నానము చేయుటకు వెళ్ళగా అచట యెవరో దుర్గాక్షులు ఆమెను కత్తితో పొడిచి చంపి ఆమెపైనున్న రూ 300లు నగలను పీసికొని ఆకవమును రెల్లు దుబ్బులలో పారవేసి పోయిరని బెజవాడనుండి మావిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. దొంగఎరుకలవాండ్లు ఆ ఘోరకృత్యమును చేసిరిని ప్రజలను కోనుచున్నారు. కాని ఇంకను ఎవరు పట్టుపడలేదు.

కోదావరి వెస్టర్న్ డివిజనునందలి రైతుల దుస్థితిని గురించి వారి కడగండ్లను కన్నులారజూచియు తా మనుభవించియు మొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ప్రథమ పంట నాల్గవ వంశ్రేణును పండియుండలేదు. పోసి రెండవపంటైనను సాగుబడి చేసికొని బ్రతుకుదమున రైతులు నెట్టిపేటలోని ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరునకు పదేపదే విన్నవించుకొనిరి. రెండవపంటకు నీ రిచ్చెదమని ఇంజనీరుగారి కాఖవారు ప్రకటించిరి. కాని దాని వలనను రైతులకు విశేషలాభము కలుగునట్లు లేదు. ఏవి ఎట్లున్నను రైతుకు శ్రమ ఖర్చుమూత్రము తప్పిపోలేదు. నీ రిచ్చెదరని ప్రకటించినవెంటనే రైతులు నానావిధములపడి విత్తనములను చల్లిరి. నారుమట్లు యెదిగి యూడ్పుట సిద్ధముగా నుండగా పిడుగువంటి వార్తయొకటి రైతులమీద పడినది. మే 1వ తేదీ నాటికి పంటపండి కోతకు సిద్ధముగ నుండును; కాని ఏమెల 15వ తేదీకి సిద్ధముకాదు. అట్టిది మే 1 వ తేదీ వరకు నీరిచ్చినగాని పంటపండదు. కాని బ్యాంకుకాలవను ఏప్రిల్ 15 వ తేదీకి కట్టివేయుదమని ఇంజనీరు కాఖవారు ప్రకటించిరి. అట్టి స్థితియందు రైతులకు విత్తనములు, అటు దండుగయే కాని పంటదక్కదు. వారు తమ ఆసహాయస్థితికి దుఃఖించి లోలోన దిగమించి యూరకొనుచున్నారు. పాలకులు రైతుల కీ సందర్భమున చేయూత నిత్యవలసియుండును.

ఒక విలేఖకు లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మూడవ గుంటూరు సహకార మండలసభ రాజోపు మార్చి 9వ తారీఖున పొన్నూరులో గుంటూరు కలెక్టరు ఈ. ఎ. డేవిడూర్ గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపుటకు నిశ్చయింపబడి, సన్మానసంఘ మేర్పాటుకాబడినది. సభకు తగుసదుపాయములుచేసి, ప్రతి నిధుల కాతిధ్య మొసంగుటకు వలయు నేర్పాటులను చేయుటకును, చిత్తుతీర్మానముల నిర్ణయించుటకును సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు కుమ్మమూరి లక్ష్మీనారాయణగారి యగ్రాస నాధిపత్యముతో 16-వ తేదీని సన్మానసంఘము జరుగబడి, చిత్తుతీర్మానములు నిర్ణయింపబడినవి. ప్రతినిధుల భోజన సౌకర్యములకు సన్మానసంఘ కార్యదర్శు లగు పొన్నూరు వాసుమంతరావు, శ్రద్ధానేని చలమయ్యగార్లు పురప్రముఖులలో మొక రగుపొన్నూరు వేంకటగోపాలరావుగారును, పొన్నూరు సహకారసంఘ యూనియను కార్యదర్శిగారుగు కుమ్మమూరి వాసుదేవరావుగారును అత్యంత శ్రద్ధతో కార్యభారమును వహించి, పనిచేయబూనినారు. సహకారసంఘముల ప్రయోజనములను, వానితత్వమును జనులకు యింకను బాగుగా తెలియలేదు గనుక పలువురు రయితులను, లెక్కినవారును సభకు దయచేసిసహకార సంఘాధ్యక్షమువలని లాభములను గ్రహించి, ఆసంఘముల వ్యాప్తికి తోడుపడుదురుగాక.

ఒక విలేఖకు లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కృష్ణా జిల్లా బందరు తాలూకా వెడన గ్రామమునందు దివాఖాగమున పనిపాట లొనర్చుకొ నెడి దేవాంగ పద్మసాలి మొదలుగా గల సంఘముల విద్యార్థిభిన్న సౌకర్యార్థమై 17 తేదీ రాత్రి 7 గంటలకు బందరుతాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు వేమూరు వేంకటసుబ్బారావు పంతులు బి. పి. వారి ఆధిపత్యము క్రింద 150 మంది విద్యార్థులతో పిచ్చిక పెదవుళ్ళక్రిగారి భవనమునం దొకరాత్రి పాఠశాల స్థాపింపబడి నుప్రసిద్ధ హిందూమతాచారము లగు సరస్వతీ ప్రభుమును, ప్రణవపంచాక్షరీ యుపదేశమును జరుగబడి అగ్రాసనాధిపతులకే ఏతడుద్యమము నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుట కవసరమగు ముఖ్యాంశము లిమిడియుండు యుపన్యాస మొసంగబడి రాజభక్తి గీతములతోడను ప్రస్తుత సంగ్రామమునందు మన ప్రభువుల కనలికాలమున జయము కలుగుటకు వైవస్యాస్థనలతోడను సభ్యుల కరతాశ్చర్యములతోడను సభ ముగింపబడెను.

OTTO DILBAHAR
Regd.

THE
PERFUME OF ORIENTALS
DELIGHTFUL & LASTING

సోల్ ఏజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబాయి.

గోదావరిమండలసభ. మాకోకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈసంవత్సరమున గోదావరిమండలసభను రాజోలుగ్రామమున జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. గతవత్సరమునం దనులాపురమున జరిగిన మండలసభయందు రమారమి 30 మంది రాజోలుతాలూకా ప్రముఖులు బహుస్యాసవేదికపై నెక్కి యాసభనచటి కాహ్వనించిరి. ఇప్పటివరకా సభాప్రయత్నము లచట జరుగుచున్న వాడలూ కానరాకున్నవి. జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో రినియూక్సి ప్రైబండ్ తొందరచేత, మండలసభకు గావలయు ధనసంపాదనము సాధ్యముకానేరదను భయముచేత దీనిని మే, జూన్ నెలలలో జరుపుట కచటివారు తలపోయుచున్నారని తెలియుచున్నది. రాజోలునకు కాలువలు తెరచియున్నప్పడే రాకపోకలకు సౌకర్యముండునుగాని ఇతరకాలములందుండదు. కావున సీసభను ఈప్రభు నెలపుదినములలో జరుపుట సర్వవిధముల నుత్తమవిషయము. మే, జూన్ నెలలలో కాకినాడ, రాజమండ్రి, రామచంద్రపురము, వెన్మాపురముతాలూకాల రంజుతులుగాని ప్రిడెండ్లుగాని వర్తకులుగాని యచ్చటకురాజాలరు. ఆంధ్రమహాజనసభ మొదలగు నడ్డములెన్నియో పిమ్మట సీమండలసభకు విఘ్నము గల్గించును. అనులాపురమునందనుల విస్తారధనమును ప్రోగుచేసి భూరి బ్రాహ్మణసంతర్పణలక్రింద చందాద్రవ్యమును వినియోగింపవలచనియెడల, రాజోలునందు మార్చి నెలాఖరులోపుగ మండల సభను జరుపుట ములభసాధ్యము. కావున అడివి క్రిరామపంతులుగారు వేమవరపు నరసింహముగారు, ఆరుమిల్లి పేర్రాజుగారు, విక్కిన పిర్రాస్వామిగారు, కన్యాశ్రమపతిగారు, యర్రరాజు పద్మరాజుగారు మొదలగు ప్రముఖులు కీఘముగ నడ్డికట్టి పని నారంభింపవలయునని కోరుచున్నాము. అధ్యక్షుని నియమించుటకును, కావలయు ప్రయత్నముల జేయుటకు సన్మానసంఘమును సత్వరముగ నేర్పరపవలయును. ఉపేక్ష తగదు.

ఒక విలేఖకు లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కృష్ణా జిల్లా బందరు తాలూకా వెడన గ్రామమునందు దివాఖాగమున పనిపాట లొనర్చుకొ నెడి దేవాంగ పద్మసాలి మొదలుగా గల సంఘముల విద్యార్థిభిన్న సౌకర్యార్థమై 17 తేదీ రాత్రి 7 గంటలకు బందరుతాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు వేమూరు వేంకటసుబ్బారావు పంతులు బి. పి. వారి ఆధిపత్యము క్రింద 150 మంది విద్యార్థులతో పిచ్చిక పెదవుళ్ళక్రిగారి భవనమునం దొకరాత్రి పాఠశాల స్థాపింపబడి నుప్రసిద్ధ హిందూమతాచారము లగు సరస్వతీ ప్రభుమును, ప్రణవపంచాక్షరీ యుపదేశమును జరుగబడి అగ్రాసనాధిపతులకే ఏతడుద్యమము నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుట కవసరమగు ముఖ్యాంశము లిమిడియుండు యుపన్యాస మొసంగబడి రాజభక్తి గీతములతోడను ప్రస్తుత సంగ్రామమునందు మన ప్రభువుల కనలికాలమున జయము కలుగుటకు వైవస్యాస్థనలతోడను సభ్యుల కరతాశ్చర్యములతోడను సభ ముగింపబడెను.

ప్రపంచక మంతటను వెండిధర అత్యధికముగ మోద్ది పోయినదనియు, ప్రపంచమంతటను వెండి విశేషముగ గోరబడుచున్నదనియు, అందుచే ముం దెట్టియిబ్బందియు గలుగకుండునటుల ఆయిదు ప్రింగులనోటులు విశేషముగ నుంచబడినవియు బోనగ్లాగారు ప్రజలనుండిరమున బలికిరి.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాలదినది.) **ఆటో దిల్ బహార్.** (రిజిస్టరు కాలదినది.)

ఇప్పుటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది, అల్పాహారుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ కువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, నవశోక్యమగు సువాసన ని స్ఫులవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల నీసాలలో నుండును.

ఫిన్న నైజా (ఆర డ్రాం)	నీసా 1-8 రు	0-8-0
యధ్యోగము నైజా 1-డ్రాం	"	0-12-0
వరొకనైజా 2 "	"	1-4-0
వెద్దనైజా 4 "	లేక 1/2 డ్రాం	2-0-0

వి. పి. ఖర్చుల రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలు నెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు నీసాపైనను, కార్డుపైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈఆటోదిల్ బహార్ యొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవాటి వ్రాసినచో అనాకమ్మకుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918 సం. ఫిబ్రవరినెల 21-వ తేది

గురువారము.

స్వాతంత్ర్యవేళము

(-0-)

స్వాతంత్ర్యవాంఛ ప్రపంచమున దంతటను వ్యాపించియున్నది. హిందూ దేశమున గూడ అట్టి చిహ్నములే పొడగట్టుచున్నవి. స్వరాజ్యోద్యమము, ఆంధ్రోద్యమము, బ్రాహ్మణేతరోద్యమము, నిమ్నజాత్యుద్ధరణము, ముదలగు నుద్యమము లన్నియు నూతనస్వాతంత్ర్యవేళ చిహ్నములే యని దూరమాలోచించిన వ్యక్తమగును. నూతన వికాసము విద్యాధికులతో నాగలేదు. ప్రజాసామాన్యముతో నాగలేదు. మతగురువులకు గూడ వ్యాపించుట శుభచిహ్నము. ప్రజాశయములకు సానుభూతి జూపి, జాత్యుద్ధరణమునకు మతగురువు లెపుడు పూనుకొనెదరో ఆ దినమే సుదినము. రాజకీయపరిపాలనమున ప్రజాభిప్రాయము ప్రబలుట యెట్టి యవసరమో, సాంఘికపరిపాలనమున ప్రజాశయ ప్రాబల్య మతిశయించుట గూడ నట్టి యవసరమే. మతగురువులంతవరకును దేశపరిస్థితుల గనుగొనజాలక, సంఘమును నడుపు శక్తివి గోల్పోయి, పలుకుబడి దగ్గి, నామమాత్రముగ నున్నారు. వీరలు తిరిగి దేశోద్ధరణమునకు బూనిన గాని వీరప్రతిభ వ్యాపించదు. స్వాతంత్ర్యవాతావరణము వీరిపై గూడ ప్రసరించుచున్నటుల చిహ్నము గన్పట్టుచున్నది. హైందవ పరివర్తనను స్థాపించుట కొక పీఠాధిపతి బాంబయి రాజధానియందు పూనుకొనెను. అలహాబాదునం దిటీవల సర్ విలియం వెడ్డర్ బరను, సర్ సుందరలాలుగార్ల మరణమునకై పౌరుల ఏచారము దెలుపుటకు స్వరాజ్యసమితిపక్షమున మహాసభ జరిగెను. ఆసభకు కార్యదీక్షితులగు శ్రీ శంకరాచార్యుల వారధ్యక్షత వహించిరి. గోపగన పీఠస్థులును, శారదాపీఠస్థులు గూడ సభనాంకరించి యువన్యాసముల గావించిరి. అధ్యక్షు లా సమయమునం దొసగిన యువన్యాసము వారి విశాలాదర్శములను సూచించుచున్నది. స్వాతంత్ర్య పక్షముబూని వీరు దేశ హితము గూర్చి చక్కగ దెలిసిరి. విభేదములందలి యైక్యత గనుగొనుటకే హిందూతత్వ ము న్వేషించినది. హిందూ ధర్మమును పరిశోధించిన వారు, దేశములో నిప్పుడుదయించి మనముల నాందోళన పరచుచున్న పిష్టిశక్తులన్నియు ఏకమహాశక్తియొక్క పరిణామములే యని గ్రహింపగలరు. అట్టి సూత్రము వాదితంకములు గనుగొనిరి. వారి కారవమునకు వన్నె దేవలయు ననిన, ప్రస్తుతమతాధికారులు గూడ దేశములో బయలుపెడలిన మహావాద్యముల తత్వార్థమును ప్రస్ఫుటముగావించి, జ్ఞానప్రసారము గావించుట ధర్మము.

అధ్యక్షులు తమ కారవ పదవికే వన్నె దెచ్చిరి. ఈ సందర్భమున న్యవభుత్వమువారికిని, ప్రజలకును తగిన హితమొసగి దేశభూదయమునకు దోడ్పడెదమని అధ్యక్షులు వెల్లడించిరి. దేశమునందు గలిగిన నూతన పరిణామమునకు వీరు సంతసము దెలిసిరి. ఏపేరు పెట్టినను, రాజకీయసంస్కరణములు దేశముయొక్క పురోభివృద్ధికిని, శాంతి వ్యాపనమునకును నత్యవసరము. రాజకీయ సమ

స్థానములు రాజకీయోద్ధరణమునందుండ, రాజకీయ వైషమ్యము, విద్వేషము, ప్రబలకుండ కృషి సలిపి, పాలకపాలితులను సరియగు మార్గముల నడుచునటుల జేయుట మతగురువుల ధర్మము." పై వాక్యముల జదువునపుడు మతగురువీ విధముగ బలుకునా యని యాశ్చర్యము జనింపవచ్చును. కాని మతగురువులు గూడ కాలస్వభావమునకు దోసి లొగుటచేత, నిట్టి మార్పు సాధ్యమగుచున్నది. సిద్ధాంతములతో తృప్తి నొందక అధ్యక్షులు కార్యక్రమమును గూడ నిలుల నూచించిరి. "యూరపీయను మిషనరీల పద్ధతుల నవలంబించి, మతగురువులు రాజకీయ సాంఘిక విషయములలో సమన్వయము చేకూర్చి కృషి సలుపుచో, హిందూదేశము రాజకీయ పరిణామమున సత్వరాభివృద్ధి గాంచును. మత మనిన నా బుద్ధికి వేదములందలి మతము గాదు. ఋషి ప్రతిపాదితమగు మతమును గాదు. మతమనిన స్వాభావికమతము. నిజమగు మతము మతము లన్నిటియందలి మూల తత్వమును వెల్లడించును. ఆధిక రాజకీయాభివృద్ధికై కార్యాచరణమునకు బురికొల్పును. ప్లేటో బేకను తత్వజ్ఞులు దెలిసినటుల, తత్వజ్ఞులు రాజలయినపుడును, రాజులు తత్వజ్ఞులయినపుడును ప్రపంచ మానందభూయిష్టమగును. రాజులందరును తత్వజ్ఞులు గావలయునను వాళతో, దేశమునందలి రాజకీయ జీవితమున నేను పాల్గొన దలచుచున్నాను." ఈ వాక్యములందు కర్మయోగమంతయు నిమిడియున్నది. నిజమగు కర్మయోగి దేశపరిస్థితులకు గన్నుల మూసి, జడత్వము వహింపజాలడు. దేశమాందోళనా సముద్రమున మునిగి కొట్టుకొనుచున్నపుడు, వినోదముతో కాలము గడుపజాలడు. తన విధ్యుక్తమును జేయుటయందే మానవునికి నిజమగు ఆనందము గలదు. శ్రీకృష్ణుని యువదేశముగూడ నిదియే. ఈ పీఠస్థులు శ్రీ కృష్ణుని సందేశమును కార్యరూపమున బట్టి నిశ్చయించుట హిందూదేశ భావిభాగ్యోదయ సూచకము. కాలము మారుచున్నదని వీరు కనుగొనిరి. మార్పు ఏరూపము దాల్చుచున్నదో వీరి యభిప్రాయము నిట నుదహరించెదము.

"ప్రపంచము ప్రజా ప్రభుత్వము వైపునకు నడచుచున్నది. హైందవప్రభుత్వ మయినను, తదితర ప్రభుత్వములయినను ప్రజలవిశ్వాసము చూరగొని పరిపాలింప వలయును. ప్రజల ఆశయములను చులకనజేయు తరుణము గతించినది. మతగురువుయొక్క హితమును ప్రభుత్వమువారల కించపరేసి నాయువదేశ మిది. హిందూదేశమును ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి పాలించి, దేశమును శాంతి భూయిష్టమును అభివృద్ధి యులేమును గావించుడు."

స్వపరిపాలనము సిద్ధించుచో, ప్రజాసామాన్యపు షేమము లక్ష్యపెట్టబడదను ఆంగ్లోహైందవుల వాదమునకు అధ్యక్షు లీ రీతిని ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. "భారతీయుల స్వభావమును షేమలాభములను భారతీయుల బాగుగ గుర్తెరుగ గలరు. అందుచే నితరులకన్న నెక్కుడుగ భారతీయులే

ప్రజాసామాన్యపు షేమమునకై కృషి సలుపగలరు." శారదాపీఠ జగద్గురువులుగూడ తమయువన్యాసమున స్వరాజ్యోదయమున కుత్సాహము జూపి, శ్రీరామునికి రాజ్య మొసగ నుద్దేశించి, ప్రజల యభిల కనుగుణ్యముగ, ప్రజాషేమము మనసునం పాలించవలయు నని దశరథుడు చేసిన హితోదేశమునే, ఈ పీఠస్థులు చేయుచున్నారు. అధర్వవేదమున వృద్ధీనూక్తమందలి ఈ మంత్రమును జగద్గురువులు పఠించిరి. "సామ్రాజ్యం భాజ్యం స్వరాజ్యం వైరాజ్యం పారమేష్ఠ్యం రాజ్యం మహారాజ్య మాధిపత్యమయం సమంత పర్యా యీస్యాత్ సార్వభౌమః సార్యాయుష ఆంతాదాప రాధాత్ ॥ వృద్ధివైసముద్ర పర్యంతాయా ఏక రాడితి."

"భగవాన్! మాకు సామ్రాజ్యమొసగుము. ఆ సామ్రాజ్యము అన్నివిధములగు సౌఖ్యముల కాలవాల మయి, ప్రజేచ్ఛ ననుసరించి పాలింపబడుగాక! అట్టిపరిపాలనము ఇహలోక సౌఖ్యమును పరలోకానందమును, ప్రసాదించుగాక! మాసామ్రాజ్యము పారములేనిదై సామంత రాజులతో దులదూగు గాక! సామ్రాజ్యము ఎల్లడలను వ్యాపించి శాశ్వతముగ నుండుగాక! ప్రపంచమునం దంతటను అద్వితీయమై వెలుగుగాక!"

వేదయుగమునందు గూడ స్వరాజ్యవాంఛ ఉండె ననియు, న్యాయముపై ధర్మముపై ఈవాంఛ ఆధారపడియుండె ననియు శారదాపీఠస్థు లను వదించిరి. స్వరాజ్యసందేశము మతాధిపతులను గూడ పురికొల్పుచున్నది. రాజకీయ సాంఘిక మత సమస్యలన్నిటి యందును ఏక సూత్రమే యంతర్లీనమైయున్నదనివీరిచేకనుగొనబడుచున్నది. మతాధిపతులు రాజకీయపరిణామమున శ్రద్ధవహించుట రాజకీయాభ్యుదయమునకు దారిజూపుటయే గాక, సాంఘికోద్ధరణమునకు గూడ మార్గ మేర్పడును. రాజకీయస్వాతంత్ర్యమునువాంఛించు మతాధిపతులు, సాంఘికస్వాతంత్ర్యమునకు నిరోధము గలిగింపజాలరు. మతగురువులయందు గలిగిననూతన ప్రబోధము జాతీయ సాధనిర్మాణమున కత్యంత సహాయకారి యగు నని విశ్వసించుచున్నారము.

మ ద్య పా న ము.

ప్రభుత్వమువారికి మత్తుపదార్థముల నుండి రాబడి ప్రతివత్సరము వృద్ధిగాంచుచునే యున్నది. ఈవృద్ధి గమనించిన కొలదిని దేశహితము గోరువారు భయభ్రాంతులగుచున్నారు. కూలి నాలిజేసి జీవించు పాటకపు జనులు తమ స్వల్పరాబడిని త్రాగుడుక్రింద వినియోగించి శరీరమును పాడుజేసికొని కుటుంబములను దుఃఖ సముద్రమున ముంచుచున్నారు. కల్లంగడులసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. పట్టణ మధ్యభాగములనుండి కల్లుదుకాణములను దీసివెచ్చి దూరముగ నుంచవలయు నని కీర్తిశేషులగు పేర్రాజుగారు మద్రాసు శాసన నిర్మాణసభలో పోరాడియు విఫలులయిరి. త్రాగుడు పాటకపు జాతులనుండి విద్యాధికులకు గూడ బ్రాకుచున్నది. త్రాగుడును పూర్తిగ మాన్పించుట యవసరమని ప్రజాప్రతినిధు లెన్ని మారులు మొరలుపెట్టినను ప్రయోజనము శూన్యమయ్యెను. పారిశుద్ధ్య సంస్కరణ పరాయణుల యత్నములు సముద్రములో నీటిబిందువువలె పరిణమించెను. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు తేయాకుసాపుల దెరచి, ప్రజల మనములకు నూతనాకర్షణముల జూపి త్రాగుడు తగ్గింపవలెనని ప్రయత్నములు జేసిరి. కాని ఇందుచే త్రాగుడు తగ్గుటకు బడులుగ, ప్రజలు

మద్యమును తేయాకు నీటిని గూడ ద్రాగి, యధిక వ్యయమునకు లోనయిరి. దేశములో ప్రేక్షకుల బాతుకొని, నైతికాభివృద్ధికి వేరు పురుగుగ పరిణమించిన యీ దురభ్యాసమును స్వల్ప సంస్కరణములతో తొలగింప గలుగుట యసంభవము. అందుకనియే సామాజ్య శాసన నిర్మాణసభలో నిన్నటిదినము గౌరవనీయులగు బి. య్. శర్మగారు. త్రాగుడును పూర్తిగ నిషేధించుట ప్రభుత్వముచే రాదర్శముగ నుంచికొని, వెంటనే యందుకై యేర్పాటులు గావించవలయునను తీర్మాన ముపపాదించిరి. ప్రజాప్రతినిధులు తీర్మానము నామోదించిరి. కాని ప్రభుత్వసభ్యుల కీ తీర్మానము రుచించలేదు. ఇందాశ్చర్యమెద్దియును లేదు.

పాలక జాతివారికిని పాలితులకును రాబడి మాట యటుండ, జీవితాశయములందే విశేష భేదముగలదు. భారతీయులయాశయము మద్యపాన నిషేధము. హిందూ మహమ్మదీయ మతములు మద్యపానమును నిషేధించినవి. సాత్వికాహారమే, హిందువులకు విధింపబడినది. పాశ్చాత్య నాగరిక ప్రభావముచే, దేశమునందు త్రాగుడులన్నియును దేశమును దుఃఖిసాగరమున ముంచుచున్నది. దుర్వ్యసనములలో నొకటి యై యక్రమప్రవర్తనమునకు దారిజూపు నీ త్రాగుడును తగ్గించుట ప్రభుత్వపు ముఖ్యధ్యర్శము. దేశము సభోగతి పాలుజేయుచున్న యీ దురభ్యాసమును దొలగింపక రాబడినే ప్రధానముగ నుంచికొనుట ధర్మము కాదు. కాని ప్రభుత్వసభ్యులు త్రాగుడును భారతీయులవలె అసహ్యముతో జూచుటలేదు. మితపానముచే నష్టములేదని వారియభిప్రాయము. మితపానమే ఆంగ్ల దేశమున త్రాగుబోతులసమును వృద్ధిజేసినది. రుష్యా, అమెరికా, ఇంగ్లండులలో సంగ్రామకారణములచే మద్యపానము తగ్గించబడినది. రుష్యాలో పూర్తిగ నిషేధింపబడినది. గౌరవనీయులగు ఫాగనుగారు యుద్ధసమయములో యూరపునందలి దేశములలో గావించబడిన సంస్కరణములు హిందూ దేశమున సామాన్యపరిస్థితులలో బనికిరావని జెప్పిరి. కాని హిందూ దేశమునగూడ యుద్ధపరిస్థితులు గలవనియు, మితవ్యయమును పెంపొందించుట కిట్టి సంస్కరణ మత్యవసరమనియు వీరు మఱచిరి గాబోలు! వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు భంగముగలుగునని సర్ హామిల్టను గ్రాంటు గారు భీతిని జూపిరి. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము గూర్చి వీరు చూపిన పట్టదలను త్రాగుడు విషయమునందే గాక, దేశాభివృద్ధికరమగు విషయములందు గూడ జూపిన బాగుండును! సర్ జార్జి బార్నెసుగారు, మితపానము నిషేధించుట న్యాయము కాదనిరి. భారతీయసభ్యులు మధుపానము దోషమనియు, ప్రభుత్వసభ్యులు గాదనియు జెప్పిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు హిందూదేశపు సాంప్రదాయ దృష్టితో మద్యపాన సమస్యను పరికింపలేదు.

ఈ తీర్మానముపై నేటి మదరాసు ప్రెస్సు పత్రికావ్యాఖ్యానము విచిత్రముగ నున్నది. త్రాగుడు దోషమని చూపునరకు, నిషేధ మక్రమమని యీ పత్రిక వాదించినది. అంతటితో నాగక యీక్రింది వాక్యములతో భావప్రదేశము జూపి, త్రాగుడును తిరిగి భూమిపై నిలువజెట్టినది.

“అల్ల-హాలు త్రాగువారిలో కొలదిమందియే త్రాగుబోతులు. కొంతమంది త్రాగుబోతులు దేశమున గలరక, త్రాగుడును పూర్తిగ నిషేధించుట అక్రమము. సారాయి ప్రకృతినుండి లభించును. అన్ని కాలములందును, అన్ని దేశములందును, ప్రజలు మద్యపానము సనుభవించి యుండిరి. అట్టి మద్యపానమును పూర్తిగ దొలగించుచట్టము విప

తీముగ పరిణమించును. అట్టిచట్టము విశ్వమాన వత్వమునకు వ్యతిరేకము. ఆత్మగౌరవము, ఆత్మనిగ్రహము మనుజుల చర్యల నడుపకుండ, ఈ చట్టము నిషేధించుచున్నది.” ఇంతటి రోషము మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రిక కెన్నడును వచ్చియుండలేదు. ప్రజలహృదయము గనుగొని, ప్రజలసాంప్రదాయముల గౌరవించి, ప్రజాశయముల ననుసరించి పరిపాలించుట, స్వపరిపాలనమునందే సాధ్యమగును. స్వరాజ్య మేతెంచిన, ప్రజా సామాన్యపు క్షేమమునకు భంగము కలుగుననువా రీ సమస్యను గూర్చి యాలోచించిన, తమ వాద దౌర్బల్యమును గ్రహింపగలరు. సురాజ్యము స్వరాజ్యస్థాన మాక్రమింప లేదను సత్యమనుదినము ప్రస్తుత మగుచున్నది.

కర్నూలుమండలము: అటవీపంచాయతులు అటవీపంచాయతులను కర్నూలు మండలమున వ్యాపింపజేయుట కామండలమున ఆంధ్రోద్యమము గూర్చిగాని, స్వరాజ్యోద్యమముగూర్చిగాని ఆందోళనము లేనందున, ఏలుండదని కొచుమెనుగాను జెప్పిన యాక్షేపణమునకు యొక విలేఖరి హిందూపత్రిక కీటుల వ్రాసెను.

“రాజకీయాందోళనమున యీ మండలము పాల్గొనలేదను యాక్షేపణకు ఈ క్రింది సమాధానము జెప్పవచ్చును. రాజధానిలో ననేక జిల్లాలలో ఒకటిరెండు మండల రాజకీయ సభలు మాత్రమే జరిగియుండ, కర్నూలు మండలమున మూడు సభలు జరుగుట ప్రశంసార్హము. కట్ట కడపటి సభ యత్యంత జయప్రదముగ జరిగినది. ఆసభలో ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యగూర్చి తీవ్రచర్చ జరిగి, తుదకు రాష్ట్రనిర్మాణతీర్మానమంగీకరింపబడినది. జిల్లాలో రెండుమూడు ప్రదేశములందు ప్రజాసంఘములును, స్వరాజ్యసంఘములును స్థాపింపబడినవి. అక్కడ ప్రజలు దేశహితైక విషయములలో శ్రద్ధవహించి పనిజేయుచున్నారు. నంద్యాల నందు ఉచిత ఆంధ్ర గ్రంథాలయ మొకటి గలదు. ఆపట్టణములో ఇరిగేషను సంఘమొకటి నిటీవలనే స్థాపింపబడినది. నీటి వనరు నొసగు నట్టి రెండు పెద్దతలాకములు నుండి నీటిసప్లయని నిర్ణయించుటయే యీ సంఘాద్దేశము. ఈసంఘము సంతృప్తికరముగ పనిజేయుచున్నది. రాజకీయ విషయములలో ప్రజాసంచలన మిటుల నున్నది. నూతన జాతీయ ప్రబోధ మీ మండలమున గూడ తన చిహ్నముల గనుకరచిన దనుటకు సందియములేదు. ఇట్టి మండలమును రాజకీయముగ వెనుకబడి యున్నదనుట అన్యాయము.”

కొచుమెనుగారి వాక్యములు దూరలోచన లేని వని యిందు మూలమున దెలియగలదు.

డర్బను వరదలు దక్షిణాఫ్రికాలో ఉంఫాలసీ నగరమున భీకరమగు తుపాను వీచి నదులు పొంగి విశేషజననష్టము గలిగిన దని నేటి తంత్రీవార్తలు దెలుపుచున్నవి. భారతీయ లనేకులు మడిసిరిని యీ హింపబడినది. వారి కుటీరములు నీటి ప్రవాహమున కొట్టుకొని పోయినవట. ఈ విపత్తునకు భారతీయ లెంతయు పరితాపము జెందెదరనుటకు సందియము లేదు. వెంటనే బాధితులకు ధనసహాయము జేయుట యవసరము.

రెండణాల నికెలు నాణెము రెండణాల వెండినాణెము బదులు నికెలు నాణెము దయారు జేయుటకై సర్ విలియము మేయరుగారు నాణెపు శాసనమునకు సవరణచట్టముపపాదించిరి. ఇదివరకే యీ నాణెమును టంక

శాలలు దయారు జేయుచున్నవని దెలుపబడినది. త్వరలో నీ నాణెములు వెలువడ గలవు. ఆంగ్ల దేశమున గూడ 5 పిల్లింగు నోట్లు ముద్రింపబడినవట.

సానిక వార్తలు

(-)-

రాకలు:— వెంట్లెండు ప్రభువు, ప్రభిగారు నిన్నటి మధ్యాహ్నము పుడుచ్చేనుండి చెన్నపురికివచ్చిరి.

స్టేడరు పట్టపరీక్షలు:— వై పరీక్షలు ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెల 22 వ తేదీన కైర్తవ కళాశాల మందిరములో జరుగును.

ఉపాధ్యాయ కళాశాల, ఉపాధ్యాయసంఘము:— వై సంఘసార్వభౌమము ఈ నెల 23 వ తేదీ శనివారము కళాశాలభవనములలో జరుగును.

తపాలు నోటీసు:— కొలంబొమిడుగ దక్షిణాఫ్రికాకు పంపబడుతపాలు ఈ నెల 24 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురి జనరలు తపాలాఫీసులో కట్టివేయబడును.

చెన్నపురిలో గురిసిన వర్షపు కొలత:— గత జనవరినెల 1 వ తేదీ మొదలు నెటివఱకు చెన్నపురిలో 8.05 అంగుళముల వర్షము కురిసినది. 1.14 అంగుళముల వర్షము ఇంకను పడవలసి యున్నది.

క్యాలెండరు:— ఆట్టోమనోలియా ఏజన్సీవారి 1918 సంవత్సరపు క్యాలెండరు మా కార్యాలయము నలంకరించినది. ఇందు షనోవారమగునట్టియ, మురళీగానము చేయునట్టియ, శ్రీకృష్ణవిగ్రహము చిత్రంపబడినది. కలయవారు 38, కందప్ప చెట్టివీధి, బార్డిటవులు, మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

చెన్నపురి యందలి మరణముల సంఖ్య:— ఈ నెల 10 వ తేదీ మొదలు 16 వ తేదీవఱకు 1 పాశ్చాత్యుడు, 7 గురు యూరేషియనులు, 18 భారతకైర్తవులు, 315 హిందువులు, 42 మహమ్మదీయులు చెన్నపురిలో మరణించిరి. మొత్తమున 383 మరణములు సంభవించినవి.

జాతీయవిద్య:— వై విద్యాభివృద్ధికై సాటుపడుట కంగీకరించినవారెల్లరును ఈ నెల 22-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 5½ గంటలకు ఫోకేలుహాలులో సమావేశమయ్యెదరు. జాతీయవిద్యాసంఘ రిజిస్టరు జి. ఎస్. ఆరండేలుగారు సంఘమువారి ఉద్దేశములును, చందాలను విరాళములను జనుజేయు పద్ధతులును వివరించెదరు. రాబోవు ఏప్రిలు నెలలో జరుగు జాతీయవిద్యావారమునకు ఏర్పాటు లొనరించుట కొక కమిటీగూడ ఆనాడే ఏర్పరుపబడును. వై వారమునకు చెన్నపురిలో నింటింటికి తిరిగి చందాలను జనుజేయ నిష్ఠమున్న వారందరును తుక్ర వారమున జరుగు సభకు పావచ్చును.

ఫిన్లండులో జగడము.

లండను, ఫిబ్రవరి 18:— “ఈవినిగు పోస్టు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఫిన్లండునందున్న వైటుగార్డులతో యుద్ధము నారంభింపవలసినదని 42 వ పటాలమున కుత్తరువీయబడెను. వెల్టోగ్రాడునుండి పెద్ద పెద్ద దళములు యాబోర్గ నకు బోవుచున్నవి. ఫిన్లండునందలి యుద్ధము మధ్యతరగతి, పామరజనమునకును సాంఘిక స్వాతంత్ర్యవాదులకును జరుగుచున్నది. జనరలు (స్నేరుహేయిముగారి వైటుగార్డులలో ననేక నేలకొలిది ఫిన్లండుదేశీయులున్నారు. క్రిందటి సంవత్సరపు విప్లవానంతరము వీరు జర్మనీ స్కాండినేవియాల నుండి వచ్చిరి. వారివద్ద విశేషముగ ఫిరంగులున్నవి. జనరలును స్నేరుహేయిముగారి క్రింద నిపుడు 60000 ల మంది వైనికులున్నారు. వారిలో ననేకులు వ్యవసాయదారులు. ఆత్యధిమితముగ రుష్యులనైకులు రాకున్న రెడ్డుగార్డుల ఫితి చాల దుర్గరమైయుండెడి దని ప్రకటింపబడినది.

స్వరాజ్యోదయము

శంకరాచార్యుల యువనాస్రములు.

ప్రయాగలో బహిరంగ సభ.

ప్రయాగలోని స్వరాజ్య సమితివారి బహిరంగ సభ ఈ నెల 15వ తేది శుక్రవారము సాయంత్రము ప్రయాగయందు జరిగెను. 2000 లకు పైగా జనులు వచ్చిరి. జగద్గురు బిరుదాంకితులగు శార్వర పితాధిపతులగు గోవర్ధనపితాధి పతులను, శార్వర పితాధిపతులగు (చిశంకర పితములు) శంకరాచార్యులను, దైవదూతనందలి ప్రకాశానందస్వామివారును శాంతదేవస్వామివారును (శార్వరము) సభ నలంకరించిరి. దాదాభాయి నాగోజీ సుందరలాలుగార్ల మరణములకు నివారమును దెల్పుచు కొందఱు పర్యవేక్షించిన వెనుక శ్రీజగద్గురు శార్వర పితాధిప శంకరాచార్య స్వామివారు ఈక్రింది విధమున సాపన్యనించిరి.

నేటిసాయంత్రము సభకువచ్చి మీయెదుట నిలువ గలుగుట నా కమితానందకరముగ నున్నది. మా మెటిలాలు వెహూగాను నాయుద్ధవుల వచ్చి సభాభ్యుత్థుల వహింపవలెనని కోరినప్పుడు నాయభిప్రాయములను భావములను దెలుపుట కవకాశము కలిగినది సంతసిందితిని. నేడు భారతీయ మహాజనుల భావములను గలవరచెట్టుచున్న రాజకీయ సమస్యలను గూర్చి అభిప్రాయముల చెప్పుట నే ననర్హుడనని మనకందఱికిని దెలియును. నాజీవితమునందు విశేష కాలమును భాగ్యవ్యవహారమునందును, వేదశాస్త్ర స్మృత్యుల పఠనమునందును వినియోగించితిని. మతసంబంధములగు విషయములను గూర్చి కొంతకాల కథికారముతో పల్కు గలుగుదును. ప్రమాణములుగ నుండని సభిప్రాయముల నీయగల్గుదును. ప్రస్తుతవిషయ ప్రవాహమునందును గొప్పకొని వచ్చుచున్న ప్రజాభిప్రాయములను, ప్రత్యేకవిషయస్థితులను జూడక యెవ్వరు నూరకుండ జాలరు. ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల విషయస్థితినిగూర్చి తెలియనివాడును, ఈ యభిప్రాయముల నిదమిథ్యమని చెప్పని వాడునుండడు. ఈ భావముననే నేనీసభ సభింప నంగీకరించితిని. రాజకీయాంధోళ నా విషయమును సభకు మత విషయార్థవిషయం పితాధిపతి సభ్యులగు నాజీవితములతో ప్రభు సభ్యులును. ఎట్టి యాంధోళనమైనను, ఎట్టి మహాప్రయత్నమైనను బలమై ప్రయోజనకారి కావలయుననిన, దానికి సుకవిషయమును నాధారములముడవలయును. రాజకీయాంధోళ నమైన నేమి, ప్రతిప్రయత్నము నందును “ధర్మమే” మనకు మూలబలమై యుండవలయును. ఉద్యమమును కొనసాగించుటకు మనకు “ధర్మ” ప్రోద్బలమే అధికముగా నుండవలయును. “ధర్మ” బలము మూలముననే ఉద్యమ సాఫల్యము సాఫల్యము కావలయును. ఉద్యమకారకు లందఱును తమ యుద్యమమునందు లీనమై పోయి, ఒక పక్షముననే వాదము నున్ను పక్షపాతము జూపుచుందురు. “ధర్మ” మార్గము నవలంబించినచో రెండుపక్షములును గోవర్ధనమై ఆంధోళనము నక్రమవిధానముల జరుగును. ఉద్యమమునందు నాయకు లయేవిధముల ప్రజలకు మార్గదర్శకులై నాయకత్వము జూపవలయునో నాయకు లెఱుంగుట యవసరము. నే నన్ననో, మత విషయ మతాధిపతిని, గాన రాజకీయాంధోళన విషయమున మార్గదర్శకునిగా నాయకునిగా నుండకపోయినను, ప్రభుత్వము వారికిని ప్రజలకును గూడ హితోపదేశముల నిచ్చుట వాదిధియని తలచెద. రాజకీయ సంస్కరణములు (వానిని రాజకీయవేత్తలేయే చేర్చుటో పిలవినను) జేరకాంతికి, జేరకాభివృద్ధికిని అవసరము. రాజకీయమున శ్రాద్ధయేర్పాటును జనపకపోయినచో, ప్రస్తుత ముద్బోధితములై ప్రకాశమాసములైన జాతీయవిశ్వాస, జాతీయవిజయోత్సాహములు ప్రార్థన పద్ధతుల క్రింద వృద్ధి నొంది జాలవు. కాని రాజకీయములగు నేర్పాట్లను, సాంఘిక సంస్కరణమును ఏకకాలమున ననుకూలవలయును. సాంఘిక సంస్కరణమును, ప్రజాబోధకరముగ నుండు నిర్వచించి, సాంఘిక సంబంధముల నేర్పజచి వానిబలమున మన యుద్యమమును కొనసాగింపవలయును. భరతవర్షమునందు మత శివనమునకును సాంఘిక శివనమునకును విశేష సంబంధము గలదు. మతవిషయ నేతలగు మతాధిపతులకూడ సాంఘిక శివనమునకును, రాజకీయ శివనమునకును సంబంధము నేర్పజచుట తమ విధియని భావించి పనిచేసినచో సాంఘిక శివనమునకును, రాజకీయ శివనమునకును సంబంధము నేర్పజుట

గలుగుదురు. ఇట్టి సమయమున బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర కక్షలు బయలుదేరుట సంతాపకరము. జేతమున ప్రతిమానపు దును రాజకీయ విషయమున స్వజేతపునధరణమునకై ప్రయత్నింపవలసినకాలము నందు ప్రజలలో రాజకీయ వైమర్యములను, రాజకీయ విభేదములను, అస్వాలోచనములను వాఙ్మోలుట మత విషయ మతాధిపతులవిధి. మతాధిపతులు రాజకీయములందు ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములకు గాని ప్రజల అభిప్రాయములకు గాని చెందక స్వతంత్రాభిప్రాయములు గలిగియుండు వారగుటచే ప్రజలను ప్రభుత్వములగుడ సక్రమ మార్గముల ననుసరించునట్లును వారియందు అస్వోన్యము కుదురునట్లును చేయుట మతాధిపతుల ధర్మము. యూరపుఖండమునందవ లంబనియములై యున్న సక్రమవిధానములవంటి విధానములను హిందూజేత మనుకరింపజాలదు. భారతీయనాయకులు తాము భారతీయుల మనియు, భరతవర్షమున నున్నామనియు, భరతవర్షవారములును, ప్రత్యేకసాంఘిక కర్మస్థలను భరతవర్షమున గలవనియు జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. యూరపుఖండమునందలి ప్రజలలో నొక్కరికి నొక్కరికి సంబంధములు లేవు. అభిప్రాయ విభేదములు గలవు. కాని జాతీయజాతీయ మేమైన ప్రయత్నింపవలయునో, అందఱును తమతమ విభేదములను మఱచిపోయి యేకాతీయమునకు సర్వోత్తములనియోగించెదరు. భరతవర్ష మింపరమాప్థమును గ్రహించవలెను. ఈ తత్త్వము నలవరచుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారును, ప్రజలును గూడ రాజకీయవిద్యను, రాజకీయ భావములను ప్రజల యందు వ్యాపింప నిచ్చి, జాతీయప్రత్యభిజ్ఞాన మెట్టివిధమై నుండు చున్నదో పరీక్షించు చుండవలెను. యూరప్రజలను మిమనరీల వలె భారతీయ మతాధిపతులును ప్రజల యందు రాజకీయ జీవనాభివృద్ధిని ప్రబోధించి సాంఘిక పరిస్థితులను సంస్కరించునో, భరతవర్షమునందు రాజకీయ విజ్ఞానాభివృద్ధి అంతయుగా గలుగగలదు. ప్రభుత్వము వారు ముఖ్యముగా మత సాంఘిక విషయములందు మతాధిపతుల సలహాలను దీసికొని తమ రాజకీయపు ఏర్పాట్లను జేయవలెను. సర్వసమత సమన్వయము గావించి, అధిక రాజకీయ విషయార్థవిధి గూడ తొడ్డుదగినమతమే వాస్తవమగు మతము. మతతత్త్వ విజ్ఞానము భూపాలురుగను, భూపాలురు తత్త్వజ్ఞులుగను నగునో సర్వభావమును గుఱుగ నుండునని నేటోలేక మున్నగు మహాత్ములు పల్కిరి. భూపాలురందఱును తత్త్వజ్ఞులుగను నుండవలయునని హృదయప్రార్థనముగా గోరువాడ నగుటచే, నేను బృథరాజకీయవిషయములందు పాల్గొనగల్గునని నాయభిప్రాయము. స్వకార్యవిశ్వాసము, వాక్పూర్వమును సర్వప్రయత్నములందుచున్న మూలతంత్రములై యుండవలెను. కాలము మారినది. లోకము ప్రజాసామ్యమును పొందవచ్చును. ప్రభుత్వము లన్నియు భారతీయ ప్రభుత్వముతో సహా ప్రజల యందు విశ్వాసము గలిగి పరిపాలనజేయవలెను. ప్రజాభిప్రాయముతో ఆటలాడుకొను కాలము వాటికిని. ప్రభుత్వమునా రెన్నజైన మతాధిపతి హితబోధను గొనగల్గునో, భరతవర్ష శాంతినిజేసిన అభివృద్ధి కొఱకును భారతీయప్రజలయందు విశ్వాసము గలిగి భరతవర్షమును బాండువం, నేను హితముచెప్పెదను. ఎవ్వరయిన భరతవర్షమున నున్నంత కాలముతకు భారతీయుడు. “మీ రెరాజకీయ సంస్కరణములకు బ్రయత్నింప బోయినను, ధర్మచింతతో ధర్మమార్గమును నవలంబిస్తే సక్రమవిధమున ప్రయత్నింపు”వని ప్రజలకుబోధించెదను. ఏకాగ్రమునలనగాని జేతమునందరాజకీయ గాని అభివృద్ధినికోరముగాని గలిగింపకును. అభిప్రాయభేదముల వలననే ఈ యంధోళనము గలుగుచున్నదని ఆంధోళనమును జూచినతోడనే తెలియుచున్నది. కాని ఆంధోళియిడియను, ఇండియను అతీయభేదము వలన గాదు. రెండు సంఘములందును తీవ్రవాదులు గలవని నాకు చాల విచారము గలుగుచున్నది. హిందూజేతమునకు సంస్కరణము లక్కరలేదని కాని, ప్రస్తుతప్రభుత్వము వంటి ప్రభుత్వమే హిందూజేతమున నుండవలయునని కాని చెప్పట ఆంధోళియిడియలకు తగదు. ఏ విచారముతో జేయుచో అధికారవర్షమువారి గాని అధికారులను గాని, స్వాగ్రహియులని దూషించుట భారతీయులకు తగదు. వారియందు మన నాయకుల యంతటి మంచి వారు గలరు. ఆంధోళియిడియలకును, భారతీయులకును, మహాజేత భావము గలదు. రెండు పక్షములందును, అస్వాభిప్రాయములు గలవు. కాని కారణములను నే జెప్పదలచుకొన లేదు. గాని ఆమాగ ప్రచారములను నే యిట్లు గల్లుచున్నదని మాత్రము చెప్పవచ్చు

ను. రాజకీయసంస్కరణము లనుబులొనికి వచ్చుచో సామాన్య ప్రజలకు చాల చిక్కులు గలవనియు నిన్ను జాతులును హిందూ ముగ జూడబడుదు రనియు కొందఱు ఆంధోళి యిండియనులు వాదించెదరు. మతాధిపతులకు రాజకీయసంస్కరణము లనిన ఇష్టము లేదనియు వారనెదరు. అట్టి అభిప్రాయము నాకు సమ్యతము గాదు. భారతీయభిప్రాయ, భారతీయలక్షణాచారములను బాగుగ తెలిసికొనిన భారతీయప్రజలును నిన్ను జాతులధరణమునకును, సామాన్యప్రజాభివృద్ధికిని తప్పక సమ్యక తింతురు. రాజకీయసంస్కరణములు మతాధిపతులకు ఇష్టము లేదను వాదవిషయమున అట్టి మతాధిపతులు గాని మతాధిపతి గాని భరతవర్షమున నెక్కడను లేదని చెప్పగలను. నవీనయుగ పద్ధతు లెఱుంగని మతాధిపతులు తమ తమ భావములను బయటికి జెప్పమొలకయుండుదు కాని అందఱికిని సంస్కరణము లిష్టమే. మతాధిపతులకు రాజకీయసంబంధ మభివృద్ధి నొందుచో మతాధిపతులు తమ ధర్మమును సుసంకల్పముగ నెరవేర్చుట కవకాశముండును. ప్రభుత్వవర్షమునందు (ఎక్జిసియూటివ్) మతసంబంధకాళ యను నొక కాళ గలదు. అందు కై ప్రవచనవర్ష మేయుండును. విషయపు, ఇతర కై ప్రవచనవర్షమును కై ప్రవచనవర్షములు. వారికి హిందుమతము గాని హిందు ధర్మము గాని తెలియును. కై ప్రవచనకాళ యున్నట్లే ప్రభుత్వవర్షమునందు హిందుమతకాళయు నొకటియున్నచో పరిపాలనము కిడు బాగుగ జరుగుచుండును. మత గురువులను తమతమ ధర్మములను గుర్తించి సామాన్యజనుల సాంఘిక లౌకికవిషయార్థవిధిని ప్రయత్నించు సమయమువచ్చినది. ఇట్టిపరిశ్రమలందు ఆత్మార్థత్వము గలవలెనుకొనవలెననియు, ధర్మవిశ్వాసముననే ధర్మమును మనము నిర్వర్తించవలెననియు మన మెఱుంగవలెను. భగవద్గీతలయందలి కర్మయోగమే మనకు మార్గదర్శకముగ నుండవలెను. పక్షపాతము లేక విచారించుచు మనోనియమములవరచుకొని కాన్యసాధనమునకునడుముకట్టుకొనవలెను. మనము జయించిన జయింపవచ్చును, ఓడిన నోడవచ్చును. కాని మనస్వేచ్ఛమును కాన్యోత్సాహమును విడువ గూడదు. “నిర్భయనిర్భయోః సమోధూత్వా” అని భగవద్గీతలయందు భగవానుడు చెప్పటయందు జయోపజయములలో నేది కలుగనున్ను ప్రపంచోపయోగమునకు కార్యసాధనమును విరువగూడదని భగవానుని అభిప్రాయము గలదు. అట్టి మనస్వేచ్ఛకు తప్పు నెన్నుచును జేయును. అతనిని తప్పుకార్యములయందు ప్రవేశచెట్టినను ఆకార్యముల నన్నిటిని సత్కార్యములుగ నతడు మార్చగలడు. అట్టి నాయకు లెందఱెఱుగవచ్చునో నంతత్వముగా మన యాస్పితము లిడదను. “ధర్మ” మొక వైపును “నిధి” మొక వైపును మనకు బాసట యగుచుండ, స్వజేతాభివృద్ధి కొఱకు మనము సర్వధా ప్రయత్నించుట మన పని.

గోవర్ధన పితాధిపతి.

గోవర్ధన పితాధిపతులకు శంకరాచార్యులు హిందూ భాషలో సాపన్యనించిరి. సభకు తమ్యెవ్వరును పిలువలేదు కాని తమంతట తామే వచ్చితిమనియు, కుంభమేళమునందు నేవాసమితివారు చేయుచుండిన ప్రజాసేవ తమ కెంతయో యానందమును గూర్చి ననియు అట్టివారి నింకను ప్రోత్సహించుచు నున్నామనో సభకు వచ్చితిమనియు చెప్పి యింకను ఇట్లనిరి. వాది మతవిషయ ప్రబోధకార్యము “యతో ధర్మస్తతో జయః” అను వాక్యము ప్రకారము ధర్మ మెక్కడనుండిన అచ్చట జయము నుండును. నేవాసమితి వారి సుదృఢించినది “ధర్మమే.” “ధర్మ” లీజము స్థాపితమైనది. దానికి నీరుపోసి పెంచి వృక్షులగునట్లు చేసి ఫలముల నొందుట భారతీయుల పని.

అనంతరము జగద్గురు శ్రీశార్వర పితాధిపతి శంకరాచార్యులవారు ఉపసంసించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—నాయుద్యమము ఫలప్రదమగుటయే మా తపఃఫలము. వీనికి స్వరాజ్య మత్యావశ్యకము. పాలకపాతీతులకు సంబంధము అతి పనిత్రము, అతిగాఢము. తమ్ము తాము పాలించుకొనుచున్నామని ప్రజలకు తోచునట్లుండు పరిపాలనమే పరిపాలనము. దశగ్రంథ మహాభక్తి రామచంద్రునికి పట్టాభిషేకము చేయనప్పుడు చేసిన హితబోధ యిదియే. పరిపాలనము ప్రజాభిప్రాయముల కనుకూలముగను ప్రజాతీయకరముగ నుండవలెను. అధర్మజేతమునందు పుష్టికూక్తమున ఈక్రింది మంత్రము గలదు. “సామ్రాజ్యం భాగ్యం స్వా రాజ్యం వైరాజ్యం సారమేష్ట్యం రాజ్యం, మహారాజ్య మాధి పత్యమయం సమస్తపర్యాపాస్యతో సార్వభౌమః సార్వాయమ అంతాదాపరాధాత్. పృథివైస్య సముద్రపర్యంతాయా ఏక రాడితి॥

ఈ పంక్తియన కర్థము:—

“ఓస్వామి! మాకు సామాజ్యము నియ్య. ఆ సామాజ్యమువలన సర్వభౌగ్యభాగ్యముల గలుగనియ్య. ప్రజాప్రభుత్వము దయచేయును. ఆ ప్రభుత్వమువలన మా జీవనమున సర్వసౌభాగ్యములు గలుగనియ్య. మా సామాజ్యము అనంతముగా నుండి వివిధరాష్ట్రములతోడను స్వాధీనములతోడనుండునయ్య. మా సామాజ్యము కాశ్యపుముగ సర్వసహక నుండునయ్య. మా సామాజ్యము సమద్రావర్యము వ్యాపించి ప్రపంచమున శోభాయమానముగ వర్ధిలనియ్య.

ప్రజలు న్యాయమార్గము ననుసరించి రాజభక్తితో న్యాయోజనము సలుపరలెను. ధర్మకర్మముల దీక్షగొని యుద్యమము సల్పుచో ఫలమిడదెరును.”

ప్రకాశానందస్వామి.

ప్రకాశానందస్వామివారు పవనశిలమును స్వరాజ్యము క్రొత్తది గాదనియు మతవేదాద్విగ్రంథములందు ఆ నేక స్థలములందు వేర్వేరుపడి యున్నదనియు, ప్రజలలో ఉచ్చనీచాది శేదములున్నంత కాలమును, ఉత్తమాధమజాతు లనువిభేదములున్నంత కాలమును స్వరాజ్యము చేకూర దనియు, సంఘము నందు అన్నవర్గములవారును సమానులనియు, సమానులు గనుక ఒకరి నొకరు నీచముగ చూచుచు నపహ్నించుకొనకూడదనియు, వేదవారికిని తగినసహాయముచేసి ఆంధటికిని సహనత్వము గలుగజేయునలె ననియు బోధించిరి.

మున్నీ ఈశ్వరరాంగారు అప్రత్యులవత్స నమస్కరించిన వెనుక శధి ముగిచెను.

కలకత్తానుండి, ఆంధ్రు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు: సంతాల జాలివారు ఆదిమనివాసులు. వీరు కాంతినికేరమునకు సమీపమునకే కాక కొంచెము దూరమునను గూడ చిన్నచిన్న గ్రామములుగా నేర్పరుచుకొని, చిన్నచిన్న కుటీరములను నిర్మించుకొని వాసముచేయుచున్నారు. వీరుకడుదీనము. ఏదియో దినమున కింతపనిపాటులుచేసికొనిదొరకినంతవరకుత్వ ప్రిజెండి గంజో అంబలో కాచుకొని త్రాగి వీరు పడియుండురు. బహు సాగువులుగ నున్నారు. వీరి నుద్ధరించుటకై కాంతినికేరములో చురువునున్న విద్యార్థులు కొందరు కొంత డబ్బు ప్రోగు చేసి సమీపముననున్న (సంతాల) గ్రామములలో వారలకు విద్య నేర్పుట కై చిన్న చిన్న గృహములను నిర్మించి, వారలకు విద్య గరపుచున్నారు. ఈ విద్యార్థులు సాయంకాలము స్వంత క్షానులు ఆఖరు కాగానే 5, 6 గురు కలసి వెల్లి 1, 2 గంటల నేపు వారికి విద్య నేర్ప వచ్చుచున్నాడు. శ్రీరవి బాబుగారు ఆ స్కూలు కగు ఖర్చులను కొంత యిచ్చుచున్నారు. ఇంకా యిక్కడకు చూడవచ్చిన కొందరు దూరభావులు వారల దుస్థితి కని వారల యుద్ధరాకై రు 200, 300 లు సహా దానము చేసియున్నారు.

ఇంతే కాక యీ విద్యార్థులు యిక్కడకు వచ్చిన అతిథులను ప్రార్థించి కొంతభక్షమును ప్రోగుచేసి వారల నేన చేయుచున్నారు. చలిచే బహు కష్టముల ననుభవించుట కని చూట్టుపట్టెను గ్రామములలో చాలామందికి చలిబట్టలను కొనియిచ్చివారు. ఈ విద్యార్థుల స్వాగత్యమును, వీదల అందలి దయయు నెంతయు కొనియాడదగినది! ప్రతి పట్టణమునందును, ప్రతి పల్లెయందును నెందరో విద్యార్థిహీనులును, కుదురుట కష్టములేనివారును, కట్టుటకు బట్టలులేని వారెందరో కలరు? కాన నోచుచున్నార! ఉదార భావులార! వారల నుద్ధరించుటకై బూనుకొనవలయును. అదియే మానవత! అదియే దేశసేవ! అదియే ఈశ్వరసేవ! అదియే ఆంధ్రమాతయొక్క కోరిక నెరవేర్చుట. అప్పుడే ఆంధ్రమాత సంతసించును. అప్పుడే మనదేశ ముద్ధరింపబడును. ఎంతవరకు ప్లాటుఫారముమీదనిలబడి బ్రద్దలగునటు బట్టలమీద గ్రద్దచు అనంతమైన వాగ్దాటిగా యెన్నియో తెచ్చుదు. యిచ్చుచు కార్యకాశ్యులమై యందుమో అంతవరకు లాభ మేమియు లేదు. ఆంధ్రమాత కందరు సమానులే. అస్పృశ్యులు, స్పృశ్యులు లేరు.

కవి సార్యభాషుడగు శ్రీరవీంద్రనాథ కాకురుగారు “కాంతి నికేరము “లో యున్న టీవర్ణమును, వైక్రానులలో చురువును యింకా కొందరు విద్యార్థులకును, వారిచే నేరికి సాధ్యము కాని రీతిని వ్రాయబడిన కావ్య గ్రంథములను, తెత్తెత్త కాంగ్లము కవులచే రచింపబడిన యింగ్లీషు గ్రంథములను చదివి వ్యాఖ్యానముచేసి, ప్రతిదినము సాయంకాలము 2 గంటల నేపు నేర్పుచున్నారు.

ఐరోపా మహాసంగ్రామము

ఇంగ్లండు

భారతీయునకు డి. ఎస్. బి. బిరుదము నొసగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 20:—పేన్సిల్టరు పిరాంబిట్టాగారికి డి. ఎస్. బి. బిరుద మొసగబడినదని లండను గజెట్టులో ప్రకటింపబడినది. అతడు తన యధికారమునందు మంసుసామగ్రి యుంపబడుట నెఱిగి క్రతువు లమితముగ తుపాకుల గాల్పుచుండ నత్యంతకాంతమును మన స్థిమితత్వమును గనబరచెను.

యూరప్

యుక్రేయినులో పోరాటము.

వెట్రోగ్రాడు ఫిబ్రవరి 18:—కివుమండి అలస్యముగ వచ్చిన తంత్రీవాద్యుండిట్లున్నది.—వైటుగాడ్డు సిపాయిలు జంకరులలో గలసి రెడ్ గార్డు సిపాయిలును వెచ్చర్సులవద్ద నోడించిరి. అనంతరము వైటుగాడ్డు సిపాయిలు 1500 మంది కార్మికులను విప్లవపై నిక సంఘసభ్యుల నందఱను చంపివేసిరి.

రుష్యను సైన్యముల చిల్చి వేయుట.

వెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 17:—రుష్యను సైన్యముల చిల్చివేయు సయమున ననేక కష్టములు సుభవించెను. వైనికులు వెంటనే ధనము నీయవలయుననియు, మిగిలిపోయిన బట్టలను తుపాకులను పంచివెట్టవలయుననియు బాధింపబడిరి. వైనికాధికారి తుపాకులనీయ నిరాకరించెను. అతుపాకులు రెడ్ గార్డులకు కావలయునని అతడు వాదించెను. మధ్య తగగతి ప్రజలమీద పచ్చులచేసి అందువలన వచ్చుసామును మాత్రము కొంతవర కిచ్చెదనని అతడు వాదనము చేసెను.

వైటుగాడ్డులు టామరుభోర్సు నాక్రమించుకొనుట.

వెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 18:—“సోవాసునియజో వెట్స్” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. 12 గంటలకాలము తీవ్రముగ పోరాడిన పిమ్మట వైటుగాడ్డులు టామరుభోర్సు నాక్రమించుకొనిరి.

రుమేనియా; రుష్యా సంధివరతులు

లండను, ఫిబ్రవరి 18:—రుష్యను లిట్లు ప్రకటింపుచున్నారు.—రుమేనియా వైనికాధికారి వర్గ ప్రతినిధులు వెట్రోగ్రాడున కేటెంచిరి. తాత్కాలిక సంధిని చేసికొనవలయు ననియు, సంధివరతుల నాలోచించుకొనవలయు ననియు వారు ద్వేషించుచున్నారు. తాత్కాలిక సంధి సమయమున యుద్ధము నెనరింపకున్న నందులకు వారు సన్నుతించెదననిరి. రుమేనియా ప్రతినిధుల యోగ్యతాపత్రముల నుమానాపృథముగ నున్నవని అందు తెలుపబడినది.

అమెరికా

అమెరికా కార్మికులు; యుద్ధము.

వాషింగ్టను, ఫిబ్రవరి 18:—ఇప్పుడు జరుగుచునర యుద్ధము కార్మికులదనియు, అందు వారు నిజముమొంది తీవ్ర వలయుననియు, రుష్యాకార్మికులుగూడ అమెరికా, బ్రిటను, ఫ్రాన్సు, ఇటలీకార్మికులతో కలియవలయు నని అమెరికా కార్మికుసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

14 వ తేదీని పోలండులో సన్నికతులవారును సభ తేసి క్రొత్తసరివాద్దు నాక్షేపించి అన్ని కార్యాలయములందలి ఉద్యోగులును సమెకట్టునటుల జేయుటకు తీర్మానించిరి.

ఆఫ్రికా

డర్బను ప్రవాహములు.

డర్బను, ఫిబ్రవరి 20:—గొప్ప తుపాను నీచుటవలన 75 అడుగుల ఎత్తున ఉంఫోఫోసి నదులు రెండును మీడికాని ఉంఫోఫో గ్రామమును ముంచివేసినది. ఈ గ్రామమున చుట్టు పట్టునందు చెరువుపండు జిల్లాయందలి ముఖ్యులగు చక్కెర కార్యాలయ మొకటియుండెను. కార్మికులు కొందర యంత్రాలయపు శిఖరముననుండ నచటికిని నీరుపోయెను. పడవల మీదబోయి వారిని రక్షింప ప్రయత్నములు చేయబడినవి. నది అత్యంతముగ పొంగి పారుచున్నది. రెయిలు స్టేషను, హోటలు, వందలకొలది భారతీయుల గృహములు స్వదేశి

యులును విశేషముగ మరణించిరిని తెలుపబడుచున్నది. 300 విమానములలో 63 విమానములు గన్పించుచున్నవి. 23 విమానములు పడవలచే గానాడబడినవి.

అనంతరము వచ్చిన వార్త:—జెహానీసుబద్దు రెయిల్వే కాళి వారిట్లు ప్రకటింపుచున్నారు. ఉంఫోఫో అపాయము వలన 300 మంది మరణించిరి. కర్కర కా ర్యాలయ పు కొననున్న వారును నుడిసిరి. ఆగ్రామముతో నుత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడపుట మహాకష్టము. రెయిల్వే కొన్నిచోట్ల చెడినది. బెల్గియాను తీగలు, బెల్జిఫోనులు అన్నియు ప్రవాహముతో కొట్టుకొని పోయినవి. ఎంహెగ్నోని మేజిస్ట్రేటుగారును అనేకమంది యూరోపియనులును ఉంఫోఫోకి పోయిరి. ఈ గ్రామమునందు పనిచేయుచున్న వారి బంధువులు దర్బానులో ననేకమంది యున్నారు. వారందఱును విశేషముగ దుఃఖించుచున్నారు. నవీతీరమున నంతటను నవరిమిత నష్టము గలిగెను. ఉంఫోహసువద్ద 24 గంటలలో 16 అంగుళముల వర్షము కురిసెను. వైని చౌనువద్ద ఎనిమిదిగంటలలో 10 అంగుళములవర్షము పడినది.

ఫిబ్రవరి 15 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు అనంత పురమునందలి తాలూకాఫీసుదగ్గరనుగల భాళీస్థలయందు రేలు వేయర్ల సంఘసభ జరిగినది. పట్టణమునందలి ప్రముఖులు చాలమంది సభకువచ్చిరి. వాట్టి శంకరరావుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. అనంతపురమునందు స్టేషనువచ్చి రెండు మాసములైనది. ప్రజలలో కొందరు గ్రామమునందలివెట్టి అరణ్యమునందు కాపుర ముండుటవలన వారు చలిగాలివలనను, ఇతర సౌకర్యములేని లోపములవలన బాధపడుచున్నప్పటికిని మునిసిపాలిటీవారేముచేయలేకపోవుటవలన ప్రజలే ప్రత్యేకముగ నేర్పాటులు చేసికొనవలసియుండునని గోసుగుండ్ల బండెప్పవెట్టిగారు సభలో నూచించిరి. సభ్యు లిందున తంగీకరించి సాంగ్గి వానుడేవరావు; ధూళిపాటి హొన్నప్పవెట్టి; గోసుగుండ్ల బండెప్పవెట్టి; తుమ్మలవెట్టి నుబ్బయ్య; థిట్టు కృష్ణకృష్ణేశ్వర హంజెకాసాహెబుగార్లు ఉపసంఘ సభ్యులుగ నిర్ణయించిరి.

స్టేషను కలిగినవారికి వారిలోకలసి యుండువారి యుపయోగముకరుగాను 8 పాకలను ఆరోగ్యనివాసముల వైకులకు సమీపమున వేయించుటలను జ్వరము మొదలయిన రోగములు వచ్చిన వీధివారికి ఉచితముగా యిచ్చుటకుగాను కొన్ని ఔషధములు సరవారు ఖర్చునెట్టికొనుటకును సభయందంగీకృతమైనది. పాకలు వేయుటకును, ఔషధములు కొనుటకును కావలసిన ద్రవ్యము పుర జనుల వలన నమూనాచేయుటకు ఉపసంఘమువారికి, ఆ ను జ్ఞయిచ్చిరి. జ్వరమువచ్చినవారిలో చాలమందికి వాసుదేవరావుగారి అమ్మ తపోనాకమువలన గుణము కనిపించినది. కాపుర దానిని పుచ్చుకొనుటకు యిష్టపడవీడటకు వానినికొని యిచ్చుటకు సభ్యులు తీర్మానించిరి. నుకాణములలోని ధాన్యపుసంయలను ప్రతిదినము యెండలో వేయవలయునని కల్వెరుచేసిన యుత్తరపురవలన చాల యిబ్బందులు కలుగుచున్నవి. కనుక ప్రజలకట్టి యిబ్బంది లేకుండ చేయుచునకల్వెరును ప్రార్థించుటకును సభ్యులునిశ్చయించిరి. ఆరోగ్య నివాసముల సమీపమునందలి బావులను పక్షమున నొకసారి మునిసిపాలిటీవారు శుభ్రముచేయించుటకును లాందరులను వృద్ధి చేసి వానిని ప్రకాశముగ వెలుగునట్లు చేయించుటకును, మరిరెండు సాయిఖానాలను కట్టించ వలసిన దనియు, రోగులకొరకును వారితోనుండు వారికిని కట్టవలసిన 8 పాకలలోను వాల్చింటి ఖర్చును మునిసిపాలిటీ వారు భరించవలసినదని కోరుటకును నిశ్చయించిరి. ఆరోగ్య స్థానములదగ్గరగల బావుల చుట్టును ప్రవారిగోడలు లేకపోవుటవలన ప్రజలకు చాల అపాయకరముగ నున్నది. వానిని సాధ్యమైనంత త్వరలో కట్టించవలయును. మునిసిపలు సంఘమునందలి 12 సభ్యులలోను 8 గురిని రేటువేయర్ల యెన్నకొను అధికార మియ్యవలయు ననియు సభ్యులు తీర్మానించిరి. తీర్మానములను కల్వెరునకును, మునిసిపాలిటీ చెర్యుకును పంపుదురు.

AMRUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM.
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
SOLD EVERYWHERE.
Our Catalogue sent free on application.
AMRUTANJAN DEPOT,
Bombay & Madras

వృత్తాంతములు

(0)

రైలు క్రొందరడి మరణించుట:—జి. వి. పి. రైలువేలో గియాన్ ప్రేమనులో కూలిగా ఉండిన సక్సా రామ్ అమృత అహూ దొక రైలు పట్టాలవెంటనే పోవుచుండెను. వెనుకనే వచ్చుచుండి యెడలు అడుగు కత్తుడు నేలబడెను. అది చానివీడనండి సోయినది. చికిత్స బొందకలూర్చుమే అతడు మరణించెను.

చుట్టలవల్ల మరణమొంద లంచము పుచ్చుకొనుట:—తెలంగాణ ప్రాంతమున కనిష్టము ప్రేమను నవుకుతోగలసి ఒక చుట్టల వల్ల మరణమొంద 5 రూ॥ లంచము తీసికొనినట్లు చేయబడిన కేసుకావాలి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఈ నెల 19 వ తేదీన నలుగురు యద్రాపాలకుల కృతిరేకముగ సాక్షి బలములను పోషింపున వాని విడుదలచేసిరి.

ఘోర వర్షంతో:—గోపాలకృష్ణ ఘోషేగారి వర్షంతో సందర్భమున బొంబాయి నగరమునందు మొన్నటి 19 వ తేదీన రెండు సభలు జరుపబడెను. హిందూదేశ సేవక సంఘమువారి యాజమాన్యమున నొకటియు, ఇగిసి సమాజమువారి యాజమాన్యమున మొకటియు జరుపబడెను. హిందూదేశ సేవక సంఘమువారి యాజమాన్యమున పూనా నగరమునం దింకొక సభ జరుపబడెను.

బంగాళా శాసనసభ:—బంకురాష్ట్రము పట్టుకొనుట పొరపాటున జరిగినందు, ఇక మీద నట్టి పొరపాటు జరుగకుండ దొరతనమువారు బాగుకాకతో నుండెదనందు, ఇకమీద స్త్రీలవిషయమున నిట్టి అపచారములు వచ్చునెడల దొరతనమువారు ముందుక తగిన పరిశోధన తేసి, అనంతర మేదైన కార్యముచేయుదురని సభ్యులు నమృతలయుననియు రొనాల్చుచు ప్రభువుగారు శాసనసభ ముగియనపుడు చెప్పిరి.

మోటారు ట్రైసికిలు బండ్లతోనే దిగువకుట:—కొలంబోలో మల్లవాటి, గాలిరోడ్లు ఒక దాని నొకటి చాటు స్థలమున మ్యూరినికాటివారు చురుతుతో దయాను చేయబడిన ఒకవిధమైన జిప్సం పదార్థమును రోడ్డుమీద పూసిరి. ఇదియొక పిచ్చుట ముగ్గురు మోటారు ట్రైసికిలు బండ్లమీద ఆ మార్గమున పోవుటతో బండ్లు జారిపోయినవి. వాటితో గూడ వారుకు నేలబడిరి.

సర్ మైకేలు ఓడ్డయ్యగారు బహువాక్కుల సంస్థానమునకు జోయి నాలుగుదినము లయినవెనుక మరణించిరి. రెండుదినములలో నతడు పరివారముతో గలసి 1897 పక్షులను కొట్టెను. 18 వ తేదీన నవాబుగారత్యంత సంతోషముతో నతని వాదించిరి. అతిశ సత్కారముగ పెద్దతోటవిందున, బహిరంగసభయు జరుపబడెను. నవాబుగారంపిన వైభవములు పరాక్రమమును మైకేలుగారు ప్రశంసించిరి.

తులసిదాసు త్రికందాసుగారు 18 బస్తాలను అమ్మి గాబాదునుండి కలకత్తాకు పంపించుచుండ మాగ్గచుద్దమున 2 బస్తాలు దొంగిలించ బడెను. బస్తాలందు పెట్టెకు రెండు బస్తాలు దొంగిలించ బడినందు చీటియుండెను. దాసుగారు నష్టములకు దావాచేసుగా రెయిల్వేకొకరు లుద్దేశపూర్వకముగ బస్తాల విడచి పెట్టెను. కనుక దావా చెల్లబడదని తీర్పు చెప్పబడెను.

బొంబాయి ఆర్యసభాధ్యక్షయ పరిశోధక సంఘము వారు మొన్నటిదినమున తమ నివేదనమును తెలిపిరి. ఆరంభము నాండియు నీసంఘమువారు వర్తకులతో సఖ్యముజేసి ధరలు విశేషముగ పెరిగిపోవుటకు నట్లు తగిన కృషిజేయుచుండిరి. అయినను సామాను వచ్చుటకు తగిన సదుపాయములు లేనందునను బాగులనధికముగ తీయవలయునను అభిలాష వృద్ధి నొందుచుండుట వలనను సంఘమువారికి వైవిధ్య సహాయమును శాసన సహాయము వాత్సల్యక ప్రాసన. బొంబాయి దొరతనము వారందఱొకొక అధికారిని కయిమించి అతని సహాయార్థము మరకొన్ని కంపెనీలను వెలకొల్పిరి. ఆహారపదార్థ క్రయపరిశోధక సంఘమువారు మరుగున పరిచేయవారి నందఱిని దాని ననుసరింపజేయుటకు సంఘములు అతనికసహాయ మొసరింపవల యాచని దొరతనమువారు కోరిరి. ఇకముందు వివిధపదార్థముల ధరలు తెలియజేయబడుచుండును.

రొట్టెల వర్తకుల సమ్మేళనము:— ఒక స్థలమునుండి మరొక స్థలమునకు సామానులు ఎగుమతి చేయబడుట ఆపి వేయబడిన పోతువున గోరుమపిండి ధరఅధిక మైనది. కాబట్టి ఇటువైపుండియు రూపాయికి 7 రొట్టెలు కన్న మేరుధికమి య్యబాలమని కూనూరు రొట్టెల వర్తకులు సమ్మేళనముతో తామినికలకు వాడికగ నిచ్చుచుండిన ఇండ్లవారికి తెలిపిరి. చాలగండి వీరికొట్టును సోదా చేసిరి. కాని రొట్టెలవారు తమ పట్టుదలను విడువలేదు.

అధికారులను నిర్లక్ష్య పెట్టుట:—సింగు పూరులో పోలీసు కనిష్టము పనిచేయుచుండిన భారతీయుడొకడు తరుచు నవు కరిమాని ఇంటిలోనుండిపోవుట, అధికారులను నిర్లక్ష్యపెట్టి వారియాజ్ఞలను అతిక్రమించుట రాత్రులందు త్రాగి బారకి చులలోని కడమకనిష్టములను అల్లరి పెట్టుట మొదలగు పనులను చేయుచున్నాడని సింగు పూరు పోలీసునూపరింటెండెంటుగారు సింగ పూరు మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద కేసుచేసెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయియగు కనిష్టమునకు 5 జోలరులు జుల్మా నామించి ఇట్టివానిని పనిలో ఉంచుటకన్న పనినుండి త్రొసి వేయుటయే మేలని నూపరింటెండెంటుగారితో బలికిరి.

మన దేశమునందు బండ్లలాగుటకు గుఱ్ఱములు, కంచర్ గాడిదలు, ఎద్దులు దున్న పోతులుండగా రిక్షాబండ్ల నెక్కుట సంభావ్యముగ లేదని విశేషకులొకరు ప్రశ్నించుచున్నారు. మనుష్యుని మోయుటకు రెండుకాలములున్నవి. జన్మాగ్రంథ మున తలిదండ్రులు ఎత్తుకొని తిరుగుదురు. జన్మాంతమున శరీరమున నలుగురు వాచకలు శృణానమునకు మోయుదు రంతే కాని మధ్యవశయందు రిక్షాలో కూర్చుండు యనస్త (రిక్షాను నునిసి లాగుకొనిపోవును) నాగరకలక్షణము కాదని అవిశేషకుని యభిప్రాయము. శరహింసకును, రిక్షాలాగుటకు గల నూత్నసంబంధమును మననముచేసికొని అవిశేషకులు మాకు మాడుపేటీల విషయమును వ్రాయదగినంత ప్రాముఖ్యము రిక్షాబండ్లకు కలదాయని పాఠకులకు చాలసంతోషము కలిగిన కలుగవచ్చును.

పునానగరమున బెల్గానుదేశస్థానముగలదు. బాగ్లేకరు కుటుంబీకులలో నిద్దరు తరతరముల నుండియు నా దేవా లయమునం దర్చకులుగ నుండిరి. వారిరువురును, మరి ముగ్గురు నగరవాస్తవ్యులును దేవాలయాధికారి మెహర్షాన్ బాబాజీ మాధవరావు సాక్షిగా మెహర్షాగారు గారిని తొలగింపవలయు నని వ్యాజ్యముచేసిరి. ఇతడు దక్కనులో మొదటికరగతి సర్దారుడు. దేవాలయపు రాబడిని కొంత ఆక్రమించెనని వా యుల చెప్పుచున్నారు. ఈ దేవాలయము బ్రిటిషువారు రాక పూర్వము 185 సంవత్సరములక్రిందట స్థాపింపబడెను. అప్పటి పిష్టాగారు దేశస్థానపు వ్యయముల నిమిత్తము కొన్ని ఇనాము గ్రాములను, భూములను నగదుకట్టుములను నిర్ణయించిరి. ఈ యాదాయము నంతటిని జూచి తగిసిరిని వెచ్చించుట కత డొక యాద్యోగిని నియమించెను. బ్రిటిషువారి కాలమునాటి కాయధికారము ప్రతివాది తండ్రి తల్లి కొనగబడెను. ప్రతివాది కాలమున నతనికెంత ఆదాయమువచ్చినదియు దాని నతడెట్లు వెచ్చించినదియు తెలుపగోరుచు వారులు మరియొక యజమా నుని నియమింపగోరిరి. మంగళవారమునాడు ప్రతివాది విచా రింపబడెను. కేసు విచారింప బడచున్నది.

మధ్యకర్త పరమార్థమును భూయపరుచుట:—ఎల్. ఓ. వెన్ హేము కంపెనీవారికి హాజి మహమ్మదు హసీబ్ సా హేబుగారు ఒకేమాదిరి గొట్టెచర్చులను సరఫరా చేయుట కును తాము సగవగాచేయు చర్చులలో నేమైన లోటు న్నయెడల లండనులో నిరువురు మధ్యకర్తలు తీర్మానించిన ప్రకారము నష్టము ఇచ్చివేయుటకును దస్తావేజును వ్రాసిరి. కొంతకాలము జరిగినపిమ్మట సరఫరా చేయబడిన చర్చులు లలో రకము భేదము కలుగుటచే మాకు నష్టము ముఖరారా వలయుననియొక కాబట్టి మీరు లండనుమధ్యకర్త నెన్నికొనవల సిన దనియు ఒ. వెన్ హేము కంపెనీవారు హాజి కంపెనీవారికి వ్రాసిరి. కానివారు నోటిసుగూర్చి క్రధవహింపరైరి. కాబట్టి ఓ. వెన్ హేము కంపెనీ వారు తమ లండను మధ్యకర్త నెన్నికొని వారికి సమాచారము తెలిపిరి. నాలుగువేల రూ॥లు నష్టపరిహారము పుచ్చుకొనవచ్చునని మధ్యకర్త తీర్మానించెను. ఈ తీర్మానము ననుసరించి మైకోల్డ్లలో దావాచేసిరి. మధ్య కర్త తీర్మానమును మైకోల్డ్లవారు భూయపరచి డిక్రీ చెప్పిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

ఒక రైలు ప్రేమను మేష్టరుగారిమీద చేయ బడిన కేసు:—కడప రైలు ప్రేమను మేష్టరుగారు పారబాటున రెంగు సామానుబండ్లు, ఒకటి పోవుటకును మరి యొకటి వచ్చుటకును, తమయంగీకారమును ఇచ్చుటచే రెండు రైలును మార్గములో డికోనుటకు సిద్ధముగ నుండినపుడు రెండురైలులు ఆపివేయబడినది. ప్రేమను చేరిన వెనుక రైలుగార్డు ప్రేమనుమార్గముగారిమీద కేసుచేసిరి. కడప సబ్ మేజిస్ట్రేటు గారు నేరస్థులకు 40 రూ॥ లు జుల్మానా విధించిరి. ఈతీర్మా నముపైని అప్పీలు చేయబడెను. జడ్జిగారికి నేరస్థునియందు నేర మేమియు గానరానందున జుల్మానాను రద్దుజేసిరి.

శాఖరీ ఇనాము భూమి గూర్చి కలిగిన వివాదము:— ఒక సమష్టికుటుంబమువారు తమ యాస్తిని పంచుకొనిరి. కొన్ని సంవత్సరముల పిమ్మట ఒక నవుఖరీ ఇనాము భూమి గూర్చి వారిలోవారికి వివాదము కలిగెను. దావాకాలమునాటికి భూమిఫలితమును అనుభవించుచుండినవానిమీద తక్కిన వారు గోదావరి జిల్లాకోర్టులో దావాచేసిరి. నాకరీ చేయుచు న్నవాడే భూమిని అనుభవించవల యనని జడ్జిగారు తీర్మానించిరి. జిల్లాకోర్టువారి తీర్మానముపైని మైకోల్డ్లలో అప్పీలు చేయబడెను. ఆస్తిని పంచుకొను సమయమున నాఖరీభూమిని మనలో ఫలానావా డొక్కడే అనుభవించి నాఖరీచేయవల యనని కుటుంబీకులు స్పష్టముగా వ్రాసికొని యుండినయెడల కుటుంబీకు లందఱికి భూమిఫలితమందు మాక్కులదని మై కోల్డ్లవారు తీర్మానించి జిల్లాజడ్జిగారి తీర్మానమును రద్దు చేసిరి.

ఇద్దఱు వాటాదారులలో నొకడు వ్రాసియిచ్చిన పత్ర ము రెండవ నానిని బంధించునా బంధించదా:—రాజుపహం ద్రవరములో తండ్రి కొడుకు లిరువురు కలసి కలవరకము చేయుచుండిరి. వర్తకము భారీగా సాగించుచుండేముతో వాడు కొంత ద్రవ్యమును ఒకనివద్దనే బదులుచేసి దావాకాలమునకు మూడు సంవత్సరములకు బూర్వము తండ్రిఒక్కడే నోటు వ్రాసియిచ్చెను. ద్రవ్యము బదులు ఇచ్చినవాడు నోటుప్రకారము జిల్లాకోర్టులో తండ్రి కొడుకులమీద దావాచేసెను. ఇరువురుకలసి వర్తకముచేసినను ఒక్కడుండి వ్రాసి ఇచ్చిన దస్తావేజు రెండవవానిని బాధించదని భావించి ఒక్కతండ్రి ఆస్తిమీదనే దావా డిక్రీ చెప్పిరి. జిల్లాకోర్టులో వాదియొ కుమారునిపై గూడ డిక్రీ ఇవ్వవలసినదని మైకోల్డ్లలో అప్పీలు చేసెను. ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారును, న్యాయమూర్తి కుమార స్వామి కాశ్మీరగారును దావాను గూర్చి ఆలోచించుటలో అభిప్రాయ భేదము కలిగినందున నిడుదెంచివారు కేసును విచారణచేసిరి. ఇరువురుకలసి వర్తకము చేయుటలో నొకని మాట లేగది రెండవవాడు యెన్నడును ఏవనిని చేసెడు గనుక కుమారునిఅనుమతిలేనిది తండ్రి నోటును వ్రాసియిచ్చి ఉండడు కనుక రెండవ ప్రతివాదిమీద గూడ డిక్రీ చెప్పదమైన దని నిండు దెంచివారు తీర్మానించిరి.

పరువు నష్టపు కేసు:—రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దాను ఒక కేసులో సాక్ష్యము చెప్పుచుండగా ముద్దాయితురపు న్యాయవాదిగ ఉండిన ఏ. దొరస్వామి అయ్యయ గారు తమ్యును పరువునష్టపుమాట లాడిరి కె. గోవిందరాజు లు పిళ్ళగారు మైన్యాయవాదిపై పోలీసుకోర్టులో కేసుచేసెను ఈ నెల 19 వ తేదీన కేసు విచారణకు బూర్వము ఫిర్యాదీ పిలువబడెను. అతడు కోర్టులో హాజరుగ నుండనందున కేసు కొట్టివేయబడె.

తిరువాన్కూరునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము:— తిరువనంతపురము శ్రీమూలము సభ నిన్నటిదినము 12 గంటలపుడు సమావేశమయ్యెను. క్రిమినలు సివిలు న్యాయశాసన ముల గూర్చియు, రెజిస్ట్రేషను వ్యవసాయము మొదలగు వాని గూర్చియు చర్చజరిగెను. శాసనసభా సంస్కరణము నూచింపబడెను. పురపాలక సంఘమున కెట్లడు అధికార ముల నీయవలయుననియు వ్యవసాయ పాఠశాల స్థాపింప వలయుననియు నూచింపబడెను. దివానుగారు విశ్వవిద్యాలయ సంఘసభను ప్రారంభించి, తిరువాన్కూరు సంస్థానమునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము కావలసియున్న సంగతిని విశదీకరించిరి.

The Great War.

(REUTER'S AGENCY.)

General

Enormous Floods at Durban.

River Rises 75 Feet.

300 People Dead.

LONDON, February 20.

DURBAN.—As a result of the terrific storm, a wall of water seventy-five feet high, descended the White, and Black Umfolosi rivers, submerged the Umfolosi village, in the centre of the sugar district, and the whole vast sugar area, and wrecked the superb railway bridge. Water reached the top of the sugar mill, on which employees, and some inhabitants took refuge. Efforts are being made to reach them by boats, but it is difficult. The river is a raging torrent. Railway station stores, hotel, and hundreds of Indian, and native cottages, have been swept away, and it is feared, that loss among Indians, and Natives, is enormous. Of three hundred Europeans, sixtythree are missing, twentythree were saved by boats.

LATER.—The Johannesburg Railway Department has notified that three hundred were drowned in Umfolosi disaster, including refugees on the roof of the mill. Communication with Umfolosi is difficult; the northeast line having been washed away in several places, and telegraphs, and telephones, being down. The Magistrate at Empagenei, and a number of Europeans have gone to Umfolosi. Anxiety is felt at Durban, where a number of relatives of those working at Umfolosi, live. Damage everywhere along the coast is enormous. Sixteen inches of rain in twenty four hours has fallen at Umkomass, and ten inches, in eight hours, at Pine Town.

Great Britain

An Indian honoured with the L. S. O.

LONDON, February 20.

The Gazette announces, that the Military Cross has been awarded to Captains W. G. Bagot, Claxton, and L. M. Handley, and Lieutenant H. N. Irwin, and the Distinguished Conduct Medal to Havildar Piren Dora. The latter showed great coolness, and determination, when an ammunition convoy, of which he was in charge, came under heavy shell fire.

Worldwide Demand for Silver.

LONDON, February 20.

In the House of Commons Mr. Buxton, replying to Mr. Billing said, that there has been an abnormal, almost worldwide demand, for silver, for currency purposes, owing to war conditions. A stock of five shilling currency notes, had been printed as a precaution, but silver offered should be insufficient to meet future demands.

Russia

The Fighting in Ukraine.

White Guards Defeat Red Guards.

LONDON, February 20.

PETROGRAD.—A belated Kiev telegram states that the White Guards with the Junkers defeated the Red Guards at Petchersk and the White Guards afterwards massacred fifteen hundred workmen and also all the members of the Revolutionary Military Committee.

The Russian Demobilisation.

LONDON, February 20.

PETROGRAD, 19th.—Difficulties have arisen in connection with the demobilisation, owing to soldiers demanding money and also distribution of reserves of clothing and rifles. The Military Commissioner has refused rifles which are needed for the Red Guards, but has promised soldiers certain moneys, which he is obtaining by taxation of the Bourgeoisie.

The Conflict in Finland.

Bourgeoisie & Peasantry vs. Social Democrats. Russians Pouring in to Help Red Guards.

LONDON, February 20.

The "Evening Post" states that the forty-second army corps has been ordered to begin operations against the White Guards in Finland, and large detachments of Petrograd troops are "enroute" for Viborg. It is explained that the conflict in Finland lies between the Bourgeoisie and the Peasantry against the Social Democrats. The backbone of General Mannerheim's White Guards consists of several thousand Finns, who returned from Germany and Scandinavia after last year's revolution. They are well supplied with artillery. General Mannerheim commands an army of about 60,000, largely peasants. It is declared that the position of the Finnish Red Guards would be precarious but for the Russians who are pouring in.

White Guards Occupy Tammerfors.

PETROGRAD.—The Rovaya Viedomosty states that White Guards have occupied Tammerfors after twelve hours sanguinary fighting.

(ASSOCIATED PRESS.)

Separate University for Travancore.

TRIVANDRUM, February 20.

The Sri Mulam Popular Assembly met at 12 noon to day. Amongst the subjects discussed were legislation on criminal and civil justice, registration and agriculture. Reform of the Legislative Council with right of interpellation and discussion of budgets were suggested. Enhancement of powers for municipal councils and introduction of agricultural schools, farms and exhibitions were proposed. A European Member demanded the appointment of a mycologist. The University Committee was opened by the Dewan to-day who made a speech as to the scope and desirability of a separate university for Travancore. The assembly adjourned at 5 for to-morrow.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

IMPERIAL LEGISLATIVE COUNCIL.

Sessions Opened.

DELHI, February 20.

The second meeting of the current session of the Imperial Legislative Council was held this morning, Sir George Lowndes, Vice-President, presiding. Sir D. E. Wacha, Mr. M. Haq, Zulfiqar Ali Khan and the Raja of Mahendrabad were present. Mr. Charles Roberts, M. P., was among the visitors. Sir James DuBoulay took the oath of allegiance.

After interpellations, Sir James DuBoulay moved that Sir William Vincent be added to the Select Committee on the Cinematograph Bill.

Bills Introduced.

Usury Bill.

In moving that the Usury Bill be referred to a Select Committee Sir William Vincent in the course of his speech referring the Usurious Loans Bill to a Select Committee touched upon the question of protecting creditors from dishonest debtors, and said this point had not been overlooked by the Government and the recommendations of a Committee for the amendment of the Provincial Insolvency Law had been accepted by the Government and was now before the Secretary of State. If sanction arrived in time a Bill would be introduced this session to give effect to the proposals of the Committee. He hoped this would meet the views of those who thought that the enactment of the Usurious Loans Bill should synchronise with the modification of the Insolvency Act.

Sir William Vincent moved that Mr. C. H. Kesteven be added to the Select Committee on the Usury Bill in addition to those whose names have already been published.

Indigo Cess Bill.

Sir Claude Hill introduced a Bill to levy a cess on Indigo exported from British India. In the statement of objects and reasons it was stated:—The reduction in the supply of synthetic dyes caused by the war has led to a temporary revival of the natural indigo industry, and the Government have given careful consideration to the question whether this important industry can be re-established on a permanent footing. Considerable sums have been expended in the past both by the Government and by the Behar Planters Association on scientific investigation into the methods of cultivation and manufacture of indigo, but many problems involving considerable expenditure still remain to be solved. It is thought reasonable that the industry should contribute towards the cost of investigating these problems and as cultivation is diffused over several provinces the imposition of an export duty appears to be the most suitable method of levying such a contribution. In the draft Bill it is accordingly proposed to levy a cess on all indigo exported from British India. As there is no body or association representing the industry as a whole to which the expenditure of the cess could be entrusted it is proposed that the proceeds should be received and expended by the Government. Sir Claude Hill stated that Mr. David, Imperial Chemist, had already started work at Pusa and the results so far achieved by him were full of hope. The Planters Association had awakened to the fact that opportunities for the development of trade presented by the War should be grappled with. They suggested that an export duty on raw product should be imposed. This proposal was circulated for opinion to the local governments who have endorsed the view of the Association. It would be necessary later on to associate an indigo botanist with the indigo chemist. The motion to introduce the Bill was agreed to.

Indian Coinage Act.

Sir William Meyer introduced a Bill to amend the Indian Coinage Act. He said the Bill provided for the substitution of a nickel two anna piece for the silver two anna piece at present current. This possibility was discussed in 1904 when one anna nickel coin was introduced. The Government would be in a position to issue the new coin before long and mints were already engaged on its production. The Bill was formally introduced.

A Resolution Withdrawn.

Mr. Chenda's resolution on the Constitution of a Board of Scientific Advice was withdrawn without discussion.

Abolition of Liquor.

Mr. Sarma in moving the resolution about the abolition of liquor or intoxicating drugs said that the proposal would not dislocate finance. We wanted the Government to declare total prohibition as the ultimate goal of its policy. At present the Government policy was to discourage excess but provided drink for the moderate drinker. According to this policy the minority of moderate drinkers tyrannised over the majority of abstainers tempting them to drink from the shop in the locality. He proceeded to show the disastrous effect of drink on the people and quoted opinions in support of his contention. In England, he said, the privilege of moderate drinking has been abused and the demon of drink roamed rampant even now when the Empire was in peril. He was alarmed at the increase, however small, in the abkari revenue in India. He hoped that the Indian members would be true to the traditions of their religious ordinances and Europeans would realise the responsibility that rested on them.

Sir Hamilton Grant sympathized with Mr. Sarma's views but said that the Council was feeling tired with Utopian and nebulous schemes brought from time to time. Nobody was ignorant of the results of horrible excesses, but if Mr. Sarma wanted any reform he should have come forward with proposals of modification of the Excise Law instead of trying to interfere with individual freedom. The resolution, he said, was unnecessary and calculated to make already a sad world sadder.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya said he wished that Sir Hamilton Grant had looked to the ques-

tion more seriously. The question was one which affected the vast mass of the people, who contributed to the excise revenue. The proposition of the mover was not a wild one. He quoted statistics to show how gradually but steadily excise revenue increased from 1874 till the present time. The right policy was to adopt total prohibition as the aim and end of the British excise policy.

The Hon'ble Mr. Surendranath Bannerjee said that he was a bit of a partisan in the present question. He was a testotater. He knew that some of India's most illustrious men fell victims to the evil. He referred to the campaign against the "outstill" system in Bengal. The Hon'ble Mr. Sarma's resolution embodied, an ideal which could be attained. The resolution, he maintained, was not nebulous. There should be a progressive movement towards the attainment of the ideal.

The Hon'ble Mr. Fagan said that the resolution was far-reaching and based on assumption of a debatable nature. The argument seemed to be that the use of the Alcohol drug was morally indefensible and therefore the duty of the Government was to prohibit their use as of all that was morally indefensible. The subject had been endlessly debated and there was endless disagreement among moralists on the point. The abuse of Alcohol and intoxicants and their moderate and reasonable use had been placed on the same level. The mover had referred to the case of Russia, America and England where, the speaker maintained, the degree of prohibition had only been possible as the result of the conditions entailed by the war without a parallel in the world's history and was therefore no argument for normal times.

Sir Dinshaw Wacha said that he had been agitating over this matter for the last 40 years, and had often been abused by Government officials for that. In the matter of revenue the Government of India were incorrigible and irreconcilable. The Excise Act had been in operation since 1878 and the result had been a maximum revenue but not a minimum of consumption. The Government policy of excise had failed. He concluded by saying:—Let us try our best to bring out the reforms ourselves independently of the Government.

Sir Claude Hill said that the growth of the illicit use of Alcohol did not imply the aggregate growth of alcohol. On the contrary there was a considerable decrease, for instance in Guzerat, by adopting methods which considerably restrained the use.

The Hon'ble Nawab Ali Chaudhuri Advocated total prohibition, failing which he would make the shopkeeper. The evil of drink was doing havoc among the labourers.

The Hon'ble Dr. Sapru said that several false issues had been raised in the debate. Certainly Mr. Sarma did not want the Government policy of many years to be upset by a stroke of the pen.

Sir John Donald said that drinking was prevalent among certain classes for instance the Sikhs. Was it meant by the resolution that drinking should be prohibited among them?

Pandit Madan Mohan Malaviya—May I remind the Hon'ble Member that drinking is prohibited among the Sikhs by the injunctions of the Gurus.

Sir George Barnes replying quoted the views of the Government published in 1905 and 1914 on the subject. He wondered why the mover had not included tobacco in his resolution, but probably he was anticipating that Mr. Sarma would bring up another resolution about tobacco. He thought Sir D. E. Wacha had taken an exaggerated view of the whole case and quoted statistics to controvert him. It would not be right to prohibit alcohol among certain classes who used alcohol in moderation. The mover of the resolution had minimised the effects of illicit practices which, in his opinion, was a more important question. He pointed out in detail the various difficulties, financial and otherwise, if the resolution were accepted. Concluding he said that the Government excise policy had been pitched up at a very slow pace. There was no short cut to the attainment of the object which the mover had in view.

After Mr. Sarma had replied at length the resolution was rejected by 33 voting against and 20 voting for it.

Regulation of House Rent.

In the course of answers to questions asked at the Imperial Legislative Council to-day Sir George Barnes said that on representation from the Bombay Government, the Government of India had taken powers under the Defence of India Act to control and regulate the housing of artisans and labourers in defended harbour towns, and that these gave to the Bombay Government the power to fix maximum rents in respect of houses the rent of which does not exceed ten rupees monthly.

State Management of Railways.

Sir Robert Gillan said:—The question of State management of railways as apart from the ownership is at present being discussed with the Secretary of State in connection with the contract with the East Indian Railway, notice to determine which had been given by the Secretary of State.

Telegraph Department.

Sir George Barnes said that proposals for decreasing the proportion of non-Indians employed in departmental telegraph offices have been submitted to the Secretary of State and include provision for the regular transfer of a certain number of men from local service to the general service; also that the Secretary of State was being addressed on the subject of increasing the proportion of Indians in the Telegraph Department.

State Prisoners and Non-Official Visitors.

Sir William Vincent said that the Government of India would consult Local Governments in regard to the question of the appointment of non-official visitors to visit State prisoners.

Indian Labour Corps.

His Excellency the Commander-in-Chief said:—The reports received from the several theatres of war has showed that the members of the Indian Labour Corps working outside India are suitably accommodated and receive the same medical attendance in our Indian hospitals as is accorded to Indian troops. Special interpreters have been appointed whenever considered necessary, and in all corps there are persons who know English and the language spoken by the men in the corps.

Indian Expeditionary Forces Cost.

Sir William Meyer said:—India is paying only the normal cost of the Indian Expeditionary Forces, that is, so much of the expenditure on their pay and maintenance as would have been incurred if the troops had not left India.

TELEGRAMS.

Indian Army Reforms.

Sir G. M. Chitnavis asked:—(a) Has the attention of the Government been drawn to an article on Indian Army reforms in the December issue of the "Hindustan Review" contributed by Mr. K. C. Roy? (b) Will the Government be pleased to state the constitution of function of the Advisory Council mentioned in the article and given in the Indian Army list (c) Has the attention of the Government been drawn to the suggestion for the adoption of a system of modified conscription applicable to all provinces, and will the Government be pleased to state whether such proposals have been or are under consideration?

His Excellency the Commander-in-Chief replied:—(a) The article in question has been seen but as it adds nothing to our present knowledge of the position the attention of the Government has not been drawn specially thereto. (b) The constitution of the Advisory Council as follows:—President:—His Excellency the Army Member. Members:—The Chief of the General Staff, the Adjutant General, the Quarter Master General, the Army Secretary, the Financial Adviser and such other members as may be invited to attend a particular discussion. The Council meets as a rule weekly. Its functions are to discuss such questions as His Excellency the Army Member may consider of sufficient importance affecting (a) the improvements proposed in the army (b) preparation for the war, (c) fixed defences and military operations in progress (d) military organisation, (e) conditions of service or customs affecting the Indian Army.

(c) The article referred to contains no definite proposals in regard to the adoption of modified conscription applicable to all provinces. The question of conscription and compulsion has, however, been considered by the Government of India and rejected as impracticable in the present circumstances. The Council adjourned till the 27th instant.

Calcutta

Arrest of Women.

Bengal Governor's Explanation.

CALCUTTA, February 20.

At the yesterday's meeting of the Bengal Legislative Council H. E. Lord Ronaldsday in closing the debate on the resolution regarding the arrest of two Bankura women said:—All that I wish to say is this that the Government have frankly admitted that in this case an error of judgment was made and that the Government regret that it should have been so. It must be obvious to everybody that it is far more in the interests of the Government than of any one else that errors of judgment of this kind should not be committed. It is the Government that has to bear the responsibility for that. The Council may be assured that it was no mere empty words which Sir Henry Wheeler spoke when he said that orders had been issued which will so far as possible prevent in the future any similar error of judgment being committed, and he stated I think, especially that in any case in which the police have reasonable grounds in future for suspecting a lady, action shall not be taken against her until the matter has been referred to the Government. The Hon. members will understand, I hope, that it is our intention to guard so far as it is possible against any similar errors of judgment in future. It may not perhaps be out of place if I remind the Hon. members in this connection that the task which has been laid upon the shoulders of the Government is a very heavy one and one which has never been before placed upon the Government, but it is a task which was forced upon them by outrages and lawlessness. It sometimes seems to me that both in the press and the public platform as the result of a natural desire on their part the spokesmen of the public in desiring to see that these extraordinary powers which the Government are exercising are exercised as justly as possible, do sometimes lose sight of the horror and misery that the public themselves have been saved from as a result of the action which the Government have been compelled to take. I venture to say for the consideration of the Council that when they are considering these matters let them understand that it is to the interest of the public themselves that the Government have taken this action and that if it had not been taken, if these extraordinary powers have not been exercised by the Government during the past year or two, we should undoubtedly have seen a vast increase of that horrible series of crimes and outrages which have blackened the history of Bengal for a period of something like ten years.

CALCUTTA, February 21.

Grain compensation allowance of one rupee a month has been sanctioned to all whole-time employees of the Government on the Civil establishment drawing Rs. 12 or less a month in the districts of Calcutta, Howrah Darjeeling and Rangpur in which cheapest common rice was dearer than 10 seers per rupee during the month of December.

Burma

The Chin Trouble in Burma.

More Details.

RANGOON, February 20.

A correspondent writing in this evening's issue of the "Rangoon Times" regarding the recent Chin rising says:—Mr. J. M. Wright, Superintendent, Chin Hills has been wounded by Chins but is doing well now. At the time of the first outbreak there were about 30 sepoy of military police at Haka. In addition to 3 assistant Superintendents there were four other Europeans. Between Haka and Falam communication was cut off by trees being placed over trees and as many of the Chins as possessed guns fortified themselves with them. Special measures were adopted to protect Europeans and women in Haka. On receipt of the news Major Burn of Mowya and a military police column proceeded forthwith to Haka. The Europeans were escorted to a place of safety and further detachments of military police arrived from other quarters. One sepoy killed five wounded in Burma column. Tribesmen took to hills and roads

to Falam were reopened and things made safe. Punitive column were sent out and several villages burnt. Seven Indian soldiers were wounded and one killed in one of the punitive columns, which was in charge of a Superintendent who was also wounded. Captain Stafford R. A. M. C. is attending on Mr. Wright and other wounded at Haka. Pacification is now proceeding satisfactorily now that the whole area between Haka and southern border having been traversed by punitive column.

Bombay

Regulating Food Prices.

BOMBAY, February 20.

The Bombay Food Prices Committee which was organised in April 1916 for regulating the prices of necessities of life submitted its final report yesterday and adopted a resolution concluding their work. Since their inception this Committee was trying to exercise a steady influence on prices by friendly conference with merchants and shop-keepers and by enlisting their co-operation. Owing however to increasing difficulties of transport and the growing tendency of profiteering it was thought necessary to appoint an agency armed with legal powers. The Bombay Government, therefore, appointed a Controller of Prices and certain committees to assist him. All active members of the Food Prices Committee and of its ward committees have been invited to serve on these committees and henceforth the Controller will notify the prices.

A Religious Devasthanam.

Alleged Misappropriation by Manager.

POONA, February 20.

A case has come into the District Judge's Court in which two members of Joglekar family, hereditary worshippers in a public religious Devasthan known as the Belag and three other Hindu inhabitants of the city of Poona have applied for the removal of the manager Meharban Balaji Madhavrao Phadnis Manavkar first class Sirdar of the Deccan, on the ground of alleged misappropriation of a portion of the income which was meant to defray the expenses of the devasthan. It appears that the founding of the institution dates back 135 years prior to the advent of British Rule when the then Peshwa set aside certain inam villages, lands, cash allowances, etc., to meet these expenses and appointed an officer to administer the estate for the benefit of the institution. The management was handed over to the defendant's grandmother at the time of the introduction of British rule. Plaintiffs further ask the Court to appoint another manager and order production of correct accounts of income and expenditure since the time the defendant came into management, also for the appointment of a Receiver. The defendant sirdar was examined at some length on Tuesday by Mr. Balerae, pleader for plaintiffs. The case is proceeding.

The Late Mr. Gokhale.

Death Anniversary Commemoration.

BOMBAY, February 20.

On the occasion of the anniversary of the death of the late Mr. G. K. Gokhale two commemoration meetings were held in Bombay yesterday, one at the Servants of India Society where Mr. M. R. Jayakar, Barrister-at-Law interpreted the life of Mr. Gokhale and the other meeting was under the auspices of the Bhagini Samaj where Mr. Vimadlal delivered an address on the life work of Mr. Gokhale.

POONA, February 20.

The third anniversary of Mr. Gokhale's death was celebrated on the night of the 19th by his friends and disciples at the Servants of India Society. An informal discussion was held on the reforms and the present situation generally in which Messrs. Faranjiye, Apte and several others took part.

Rs. 2000, Demanded from

"Bombay Chronicle".

BOMBAY, February 21.

At the Police Court Mr. B. G. Horniman, Editor, "Bombay Chronicle" appeared before Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate to file a declaration as keeper of the press of the Indian Newspaper Company limited being asked by the Magistrate to show cause why he should deposit a security of Rs. 2,000. Mr. Horniman said that the Indian Newspaper Company has been the keeper of the press for the past five years and the declaration had been made on behalf of the company by its authorised agent or agents. He had already deposited a security as publisher of the "Bombay Chronicle" which was printed at its press. He found that that did not exempt him as keeper of the press but if the security was taken from him as keeper of the press he would then be exempted as publisher of the "Bombay Chronicle" The Magistrate ordered Rs. 2,000 to be deposited as security or securities of value of Rs. 2,000.

Stop-Press Telegrams.

ఫోర్టు నెంటుజారి గెజెటు

:o:

కృష్ణా జిల్లాలో రహదారులు, తాలూకా మేజిస్ట్రేటు పదవియందున్న అల్లూరి రామకృష్ణమర్రిరాజుగారు మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు పదవిలో నియమింపబడిరి.

స్పెషలు సెటిలుమెంటు ఆఫీసరు జె. వేంకట నారాయణనాయుడుగారికి మూడు మాసములు జీతము వైసి సెలవొసగబడినది.

డిప్యూటీ కలెక్టరు కె. వేంకట రమణయ్య పంతులుగారికి మూడు మాసములు జీతము వైసి సెలవొసగబడినది.

డిప్యూటీ కలెక్టరు డి. సీతారామయ్యగారికి రెండు మాసములు జీతము వైసి సెలవొసగబడినది.

తమ సెలవనంతరమున జె. హుస్సేన్ ఖాన్ సాహేబు బహద్దూరుగారు జనరలు డ్యూటీ మీద కర్నూలుకు బోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

కొలపాడి రామకామయ్య ఆచార్యులగారు కృష్ణా జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ముల్గా మహ్మద్ షెరిఫ్ సాహేబు బహద్దూరుగారు నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యత్వమును తిరిగి పొందిరి.

రావుసాహేబు కోలా పిచ్చిరెడ్డిగారు గుంటూరు జిల్లా బోర్డుసభ్యత్వము ఒసగబడిరి.

మాల్విక్ సయ్యదు వజీరు ఉద్దీన్ సాహేబు బహద్దూరుగారు ఏలూరు మ్యూనిసిపాలిటీ సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

పోలిసెట్టి అప్పారావు సెట్టిగారు విశాఖపట్టణము మ్యూనిసిపాలిటీ చైరుమన్ పదవిని పొందిరి.

విశాఖపట్టణముజిల్లా పాలకొండ తాలూకాలోని వీరభట్టమగ్రామము యూనియనుగ ముచ్చటకు ఆజ్ఞయైనది.

పార్వతీపురము కోమట్లపేట రోడ్డులో 9 వ మైలు రాయయెద్ద ఈ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండి యు ఒక ఆసీలమెట్టును నిరూపించుటకు విశాఖపట్టణము జిల్లాబోర్డువారు గవర్నరుగారి అనుమతిని బడసిరి.

ఇ. హెచ్. డిక్కరుగారు కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. మిరయము గంగినాయుడుగారు చిత్తూరుతాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

నల్లూరి నారాయణరెడ్డిగారు చిత్తూరుజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ మదనపల్లితాలూకాబోర్డువారిచే నెన్నుకొనబడిరి.

కె. వేంకటాచలమయ్య గారు కడపజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ, రాయచోటి తాలూకా బోర్డువారిచే నెన్నుకొనబడిరి.

తమ సెలవనంతరమున మహాభావ్యము నరసింహముగారు విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని కృంగారపుకోట సబ్ రిజిస్ట్రారుగ చేర్చుటకు ఆజ్ఞయైనది.

మండయము తండనూరు నరసింహాచార్యులగారు బల్లారి జిల్లా హూస్ సాడ్ గల్లి సబ్ రిజిస్ట్రారుగ నియమింపబడిరి.

తమ సెలవనంతరమున ఉప్పూరి జగన్నాథముగారు గంజాము జిల్లాలోని శ్రీకాకుళమునకు సబ్ రిజిస్ట్రారుగ బోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

యల్లమ్యచెట్టి చంద్రశేఖర రావుగారు విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని అనకాపల్లి నగరమునకు సబ్ రిజిస్ట్రారుగ బోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

టి. ఆర్. నుబ్బయ్యగారు విశాఖపట్టణమునుండి గోదావరి ఉత్తరభాగమునకు మార్చబడిరి.

తమ సెలవనంతరమున నూపరుజెజురు ఎన్. రామానుజాచార్యులు గారు విశాఖపట్టణము డివిజనులోని ఎలమంచిలి సబ్ డివిజనుకు బోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

నెల్లూరుడివిజను ఆక్టింగు సబ్ ఇంస్పెక్టరు సి. వి. మక్ముగ ముదలియూరు గారికి రి-మాసములు జీతము వైసి సెలవొసగబడినది.

జయపురముజిల్లా కోరాపుట్టి డివిజను పోలీసు డిప్యూటీ నూపరిం పెండెంటు బండి శ్రీరాములు నాయుడు గారికి రి-మాసములు జీతము వైసి సెలవొసగబడినది.

సమకాలికాభిప్రాయములు

(-0-)

హైందవ దేశీయమహాజనసభ.

ఈ హోంరూల్ లో గొందఱు యెట్లయిన దనుపట్టిన పట్టు బాతుగా పిఠలము గావడమందవలెనను తలంపుతో ఇంగ్లండుకుఁజూచు అచ్చట కొందఱిని దమవలనఁజేసికొని ఎట్లు లో మహాప్రభువానఁజేసి హోంరూల్ తీర్మానము నాటింగ్ హమ్ లేబరు కాన్ఫరెన్సులో బ్రవేశపెట్టించగలిగిరి. ఆ సభ వారు సమతము ఈ తీర్మానముయొక్క తత్వమును సంపూర్ణముగఁ జెరిగినవారే గనుక, ఈ తీర్మానమును గొనివచ్చిన వారికందఱ నీర్లు తుడుచుటకయి సభాంతమున నీతీర్మానమును బ్రవేశపెట్టబడెను. అంతియేకాని ఈతీర్మానమును గూర్చి యిందుక చర్చించినవారుగాని, వీరి కనుకూలముగ వోటిచ్చిన వారుగాని తీరివినయమై ప్రతికలలోఁ బ్రకటించినవారుగాని లేరు. కాబట్టి దీనింబట్టియే యాతీర్మాన మాంగ్లదేశమున నెంత మట్టుకు నామోదించబడినదియో పాఠకులకు గ్రాహ్యము గాకమానదు. అందుచేతనే మరల ఈ శా. స్వరాజ్యవాదు లందఱు చందాలమూలముగ ధనమువనూలుచేసి, హిందూదేశమునకు తక్షణస్వరాజ్య మొనగిననేకాని వలనపడ దని విశంధవాదములు సుంపుటకై తక్షణస్వరాజ్యవాదశిఖామణుల కొందఱిని ఇంగ్లండునకుఁబంప నిరంతరప్రయత్నములు నేరూచున్నారు. ఊహన. వీరికోరిక తీరికలెట్లు కెంతకాలము పట్టువో కాని ప్రస్తుత మాత్రము అందనిప్రమానిపండ్ల కట్టులు చాచితిమని వారికిఁ దెలియును. కాని పట్టినపట్టు విడిచిన పరిహాసపాతకులగునేమోయని పరితపించుచు ఆత్రిగానికి బుద్ధి యల్పముగాదె యనునట్లు ప్రవర్తించుచున్నారు. (ఆంధ్ర ప్రకాశిక.)

హిందూ దేశస్థితి.

“మాంధ్యైస్తు గాడ్నియను” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—భారత జాతీయ మహాసభా కార్యనిర్వాహణమును గూర్చి ఆంగ్లేజ్ పార్లామెంటు లెట్టివిమర్శనము చేయుక పోవుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. నేనెట్లనుకొని నా మహాసభ కధ్యక్షురాలిగ నెన్నకొనుటనే ననేకు లావిషయమున కుతూహలము జేసివారైరి. ఇంకను పూర్వ వర్తనములలోకత కాంగ్రెసు నివేదిక చుంతసంపూర్ణముగ లేదు. అయిననూ, ప్రస్తుత సంగ్రామము కలన భారతదేశస్వాతంత్ర్య విషయము నెడల చున కుత్సాహము వృద్ధి నొందుచున్నది. గత విలియుము వెడ్డెరుబరును గాఠిక సరివానితో మాట్లాడుచుండ నాపనివాడు హిందూదేశమున సులభముగ యుద్ధమున పనిచేయువారు లతులకొని లభించునపుడు తామును తనతోడివారలను నెందులకు వైర్యమునజేర బాధింపవలెనని చెప్పినట్లు ‘నేనును’ పత్రికయండు వ్రాయబడియున్నది. ఈ పనివాని ప్రశ్న మిగుల సమంజసముగ నున్నదని వెడ్డెరుబరును గాత్రభిప్రాయపడిరి. అందుమూలముననే భారతీయ స్వాతంత్ర్య సమస్యను కార్యసాధనానుకూలముగా విచించు విషయ మీజేశవాను తెల్లరకు ప్రముఖముగ గానించుచున్నది. హిందూదేశమున కెంతస్వాతంత్ర్యముండిన అంతగా మనకి ప్రస్తుతపు కయ్యమున సహాయము చేయగలదు. ఇదియే కాంగ్రెసు సభలో జరిగినవిషయములలో నెల్ల ప్రధానమైనది. “కొంతనియమిత కాలమున బాధ్యతాశూత మగు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము కావలె” నని కాంగ్రెసు సభ కోరుచున్నది. ఈవిధముగ నున్న కోరిక అసందర్భము. ఏలన సంస్కరణములు దేశపుతక్కినను సరించియే ప్రసాదింపబడవలయును. కాని బీరౌటర్నుగారు తమ ఉపన్యాసమున నుడివినరీతి ప్రజలయెడ మాకెక్కుడు విశ్వాస మున్నుండెడల, మాకును వారికిఁగూడ అంత శ్రేయస్కర మనుమాటను మాత్రము త్యక్తని గ్రహింపక తప్పదు.

కాశ్యటినగరమునందు వెలనాటి మహాజనసభ యొక్క టికెట్లదని విలేఖను లొకరు మాపే వ్రాయుచున్నార వెలనాటిబిడ్డలకు తగు మెనవారికి విద్యార్థి జేరనము లొంగుగించి చదివించుట సంఘమునకు కళంకము తెచ్చు కన్యాశుల్కము వరకుల్కము ఇవి కైకొను దుచారములు మాన్ప ప్రయత్నించుట ఆంధ్రభావవృద్ధినించించుటయున్న గునవిసభోద్దేశములు. ఈ యుద్దేశములతో నూరదేశములందు యీ తెగవారికి నిన్నపములు వంపియున్నారు. కొందరు మొదట్లు చేరియున్నారు. ఇంక వెక్కిరిండు చేరగలరని నమ్మకముతో సభ వారు పనిచేయుచున్నారు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

జమిందారీ రైతులసభ

అయ్యా, ప్రత్యేక మాజీకుతాలూకా జమిందారీ రయతుల మహాజనసభ మార్చి 9 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 2 గంటలకు తేలప్రోలు గ్రామమున సమావేశమవును. మాజీకుతాలూకాలోని జమిందారీ గ్రామాదులరయతులు యానవృద్ధి తప్పక దయచేచు ప్రార్థితులు. అవ్వకుని పేరు చుండు తెలుపబడును. సదరు సభయందు చర్చించు సంగతులు 1 మాజీకుతాలూకాలోని జమిందారీ గ్రామాదుల రయతులు కలిసి “జమిందారీ రయతులసంఘము” స్థాయిసంఘమును స్థాపించుట. 2 జమిందారీ రయతులసంఘమునకు అగత్యమైన చట్టములు కూర్చుటకు ఉపసంఘమును యేర్పాటుచేయుట.

శంకర మేకేశ్వరరావు

II

ఆయకట్టుమార్పులు

అయ్యా, కృష్ణా డెల్టాగ్రామాదుల ఆయకట్టు విచారణలో నోరు లేని బీదరయతులు మోసపోకుండా న్యాయవాదియగు పెద్ది భట్ల వీరయ్యగారు 9-వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నెల్లడించిన మార్గములకు రయతులు కృతజ్ఞత చూపవలసి యున్నది. మరియు, ఆయకట్టుమార్పు పద్ధతులు, ఒకకథగాను, కరణమును వర్తరాలను, చిల్లర అధికారులకు నలులగాను, న్యాయవాదిగారి ఆశుధారా చాతుర్యముచే వర్ణింపబడినాను. ప్రజారంజకులును, వేరహితైక తత్పరులును, అగు న్యాయవాదిగారి యొక్క వాక్యరత్నములు, ప్రభుత్వమునకు అది ఉద్యోగీయులును, గవర్నమెంటు వారి పరిపాలనకు అధిక సంపత్తుల అభివృద్ధికి పునాదుల బలపరచుకూచును, ప్రజలకును పరిపాలకులకును, ప్రతినిధులను, ప్రభువులతో తుల్యముగ వంక పరంపరవార సత్వపు మామూలు గల విశిష్ట ఆఫీసర్ల యనబడు కరణములను, ఒకవోట ఒక మండ్రమునెప్పి ఒక కాని, వేరొకవోట ఒక మండ్రము చెప్పి చుం యొక కాని సంపాదించు సంకలిపానికి జెందిన చిల్లరబాపతు వారుగా యెంచుకొనబడి, వారిమావణకు కరణములు, పాత్రులైరి. అయితే వీరయ్యగారు నెలవిచ్చిన యంతములు విరుద్ధములుగావని నాతలంపు ఎందువల ననగా వీరయ్యగారికి నోరులేని రయతుల కేసులలో ప్రసన్నమగు లక్ష్మీకంఠే, కరణములు, వర్తరాల న్యాయవాదిగారి కేసులలో లక్ష్మీ చిల్లరచిల్లరగా పరిణమించుట చేత, కరణముల వర్తరాలను, వీరయ్యగారు చిల్లర క్లాసులో చేర్చుకొనియుండును; గాని న్యాయవాదిగారి న్యాయకాత్రుయలో ప్రత్యేకము కరణములు వర్తరాలు చిల్లర ఉద్యోగీయులుగా విభజింప బడి వీరయ్యగారు జ్యేష్ఠ భావముతో కరణములను దూషించి యుండలేదు. వీరయ్యగారు నోరులేని రయతులపట్ల మాత్రమే గాక జమిందారి యందు కూడ సామభూతి యున్నట్లు బెజవాడ రామమోహన్ పుస్తక భండాగార ఆదిమాధుల సమస్య వలననే వారి ప్రజారంజకత్వము తేట తెల్ల నున్నది. కనుక వీరయ్యగారు కరణముల మీద అగ్రహము జనించి వ్రాయలేదని సోదర కరణములకు నునది చేయుచున్నాడను.

దొండపాడు, గు.తా. ఎల్లంగూజు విజయరామయ్య

III

దేశీయ వ్యాయామము.

అయ్యా, రెండు విద్యార్థి సభ లైనవి. జాతీయ వ్యాయామ మధ్య సింపకలెనని తీర్మానములు చేయబడినను పాఠశాలాధికారులచే నవి యాచరణలో బెట్టబడకపోవు టెంతయు శోచనీయము. పేరకల్ బారు మొదలగు వానివై ప్రావీణ్యమును చూపినవారికి పరికము లిచ్చెదగ గాని, దండెములు మొదలగు దేశీయవ్యాయామ ప్రదర్శకులకు కలనైన దలపరు. కాని విద్యార్థులయందుకూడ చాలతప్ప యున్నది. కారణము వాని నాచరింపకపోవుటయే. పాఠశాలను వదలుటతోడనే పుడ బాల్కొ, జేడ్ మెంటుతో పోవుదమే కాని, దేశీయ క్రీడలగు చెడుగుగు కోటాట మొదలగునవి దలపున కేమాత్రమును రావు. ఎవరైనను వాని నామోచ్చారణ జేసిన పరిహాస పాత్రులగుటకే. ఎక్కడ జూచినను పరదేశీయ క్రీడలకై జరిగుటోన్న మొట్టే గాని, దేశీయక్రీడల పోటాపోటీలే శీవు. ఉన్న

ను అవి చాల తక్కువ. భారతదేశ, విశాఖపురంలో, చెమగుడు పోటాపోటీకై విగ్రహములు నెలకొల్ప బడినవి. గోదావరిజిల్లాలో దండెములు బస్సులు బాగుగా ప్రదర్శించువారికి పరికములు జిల్లా వ్యాయామసంఘము వారిచే నెనగబడి యుత్సాహము పురకొల్పబడినది. అనులాపురంలో చెమగుడు పోటాపోటీకై భీమవిగ్రహము శేవు వేంగికాలములో తప్పక నెలకొల్పెదరని వినుటకు సంతస ముచున్నది. ఇటులనే దేశయందంకిటను పోటా పోటీలను బెట్టవలెను. విద్యార్థులు దేశీయక్రీడలకై తపోత్సాహము తీసికొని చాలజట్టులు రయారు కావలెను. దేశీయక్రీడల నాను నిబంధనల విషయములు. రామజోగ రావుగారిచే కూర్చబడిన “జాతీయ యోగవ్యాయామ క్రీడ” లను పాత్రముచ, దేశీయ క్రీడానిముఖు లగువారికి దాని యందు అప్పారాయ కళ్యణిచే వ్రాయబడిన యుపన్యాసమును జదివిన తగుత్వపై గలుగగలదు. కాని యిప్పటి విద్యార్థుల కర్తవ్యమేమి? అందరును దేశీయముల విడనాడి పరదేశీయముల జేబట్టుచుని ఘోరపరిజ్ఞ నైకొనుటయేగాక దానిని యాచరణలో తప్పక బెట్టవలెను. ఉదయమున యోగవ్యాయామమును, దండెములు, బస్సులు మొదలగునవి శీయుచు, సామంతము దేశీయక్రీడలగు కోటాట, చెమగుడునే మధ్య సింపకలెను. ఇవ్వమున్న తాలింఖాసాల నెలకొల్పి పల్లముద్దారుల కధ్యసింపవచ్చును. ఇటుల కార్యక్రమమునకు దిగనివో నేమియు లాభములేదు. మాటలు క్రియాయాచకములై పరిణి మింపవలెను.

ఆంధ్రవిద్యార్థి సోదరులారా! ఇటుల జేతునివో కొలదికాలము గడచునప్పటికి వాంఛ కల్పమును కృతంపవలసివ పాఠకులమై, యాచరణక్రీడలేఖలగు పూర్వుల కీర్తిని మంటిపాలుజేసి, జాతీయతను విడనాడి, వేరద్రోహులము కావలసినవచ్చును.

కాపున తక్షణమే కార్యచరణమునకు గడంగవలెను. చెప్పటకంటె చేయుటయే మేలని మనవలదు.

విజయనగరము. ఒక విద్యార్థి.

మదరాసు కార్యరేషను నోటీసు (1085)

ఈనెల 22-వ తేదీ శుక్రవారమునుండి 12 అంగుళముల ప్రాతనిటి గొట్టములను తీసివేయుదురు గాన మరు ఉత్తరుప్రవరకు ఆదెప్పునాయకవిధిని టంకసాలవిధి నుండి ఒత్తవాడవిధి వరకు బండ్ల రాకపోక లేకుండ ఆపుచేయుటకును.

కె.పి.బిర్లింగ్స్ } జె. సి. మొలోని, ఐ.సి.ఎస్. 15-2-1918. } పెసిడెంటు.

నోటీసు. (1075)

గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉండు మారు కాపురములు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాల రావు మార్వప్రకారావుగారు తా. వెడ్డాపురం తాలూకా రాంగంపేట గ్రామం తా. సామర్లకోట వెడ్డాపురమునకు మధ్యను ఉండుకున్న అంటుమామిడి తోటయొక్క యీసంకల్పరపు ఫలము. ది 22, 28 మార్చి నెలలో కోట ప్రవేశమందు ఏలము పొదుమన్నాము. కాబట్టి వలయువారు సదరు ప్రదేశమునకు దయచేసి ఈనిగువ మరతులకు లోబడి పాడకచ్చును.

మరతుల వివరము. 1. నుమారు య 80 ల విస్తీర్ణముగల తోటలో ఉండు మన్న ఎన్నిక గల పలుగిధములగు అంటుమామిళ్ళున్నా జీడిమామిళ్ళున్నా మాత్రమే (తక్కిన ఫలవృక్షములు గాక) 2. నుమారు రెండు నేల అంటుమామిళ్ళున్న ఒక వెయ్యి జీడి మామిళ్ళున్న. 3. పాడదలచినవారు రె.మి.నం.వి.య.సాయిలు ధరావతు ఇచ్చి పాడవలెను. 4. పాట భూయవరుకున్న వారు మచ్చిలికాతోపాటు సగముసామ్యు ఇచ్చి చేయవలెను. 5. తక్కిన సగము సామ్యున్నా చెట్ల కాములు కోయుటకు పూర్వాయంను చెల్లించవలెను. 6. పాట కాలయందు భరావతు ఇచ్చిన వారిలో భూయవరుకొనిన వారి సామ్యుకప్ప తక్కిన వాకి సామ్యువాపసు చేయవలెను. 7. తగు సంఖయిషి యింకా కావలసినవారు యీ దిగువ వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. కె. రామచంద్రరావుగారు, ఉండూరు } మజూరు సిరస్తాదారు ఆఫ్ గొల్లప్రోలు ఎట్టేటు, గోదావరి. 9-2-18 } క్యాంపు: సామల్ కోట.

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదిలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రూ.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవానికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. అకాశంగము గలగతుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	గజకిలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము

చక్కని డబ్బీలో పెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం సీ పో,

109, ప్రేక్షాభిమంజయ.

6, తింబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ భక్తబాధిని యను నాటకము.

సంఘమరాచార సంస్కరణమునకు మార్గమును చూపినది. అందరును జదివి తీరవలయును. పెల 4 అణాలు. పోస్ట్ జి పేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తింబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుఖర్చు 212, మదరాసు

వాదాపీడితులకు వరము: ఐబొడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అవతరణార్థపు రక్తమునలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటుమనటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను శుండ్లను, ప్రాంతిశోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రతుభ్రకారిణి (18)

జ్ఞానాధిపానశరణ్ణా గుణ మిచ్చుట నిగ్గుంచుము, గజాజమైనను బుద్ధ్యుకల్పినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందిలి పొడవనందోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. కఠిగారోగ్యమును, గలగజేయును. 16 రోజులవరకు పండుటకు 4 టేన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిచరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

వీక బాపాలిపి ప్రశంస

ఇది శ్రీమంజరికి ఆస్పూరాయ విరచితము.

పెల 0-4-0 పోస్ట్ జి అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తింబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర నర్మకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

వ్రాయబడినది. పెల 0-4-0 పోస్ట్ జి ప్రత్యేకము.

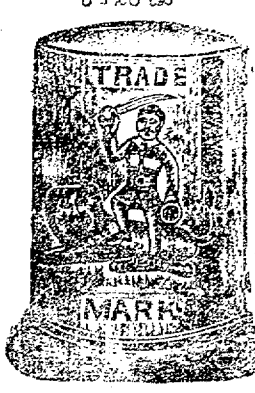
1030

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా మన్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతువుప్రతి, రక్తపుప్రతి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

మొదలయినవి. కలుగును. స్వప్నస్థితిము, ధాతువు మాత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమాత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానను. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన అనేకులు రంగోస్, పిసాంగ్, సిలోస్, ఆక్రికా, కలకల్లా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా పంపియన్నారు. కావలసినవారు అధికాస్థాంపును పంపినచో బహుమాన పుత్రికల కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుచేయవారికి ప్రై కనుపరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాశపరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొను నవ్వను "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పుత్రిక పార్శ్వములో పంపబడును. ఏకెంటులు కావలసియున్నది. 15 రూపాయల డబ్బీపెల రూ. 9-0-0. రహలఖర్చు 1-8 డబ్బీలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు.

సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

ఆత్మజిజ్ఞాసా

కీరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. జయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి. చిన్నపైజా చక్కనిగ్రంథము పెల రూ. 0-8-0. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టు ఖర్చు 212, మదరాసు.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

శేపాళ జీకేపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
గోశోజనము, మంచిది ,, ...	10-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి ...	0-10-0
కచ్చకర్పూరం ,, ...	2-0-0
కాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, తింబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు న్యాసమైన వెలకు దొరకును. క్యాలటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. పి. ఎం. బి. సి. ఎం. (946-387) పోస్ట్ జరు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము. ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి శాశ్వతముఖము నొసంగును. 219 అరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును. ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు వ్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్రి, ఆశంకనిగ్రహ ట్రావెలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.

లోకామయమార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తనను పరికింపుడు.

ప్రతి తత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోన్, మలయ్, గోవా, ఫీజి, బెలెండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయమార" కస్తూరి మాత్రల సీసా. మియంటు నున్న యెడల; మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కీరలము, కీరవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అసారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపధుల సేవనచే శాశ్వతముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యులలో ననేకవిధముల గుననట్టియు నవయోగక రములగు బర్మాటక మాలికిలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండుదురు.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసానుండును. ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260 మౌరలను సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6. సీసాల నొకసారి తెప్పించికోని: టపాల ఖర్చుతోపేరి రూ 1-8-0
12. సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసా లొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్త రోగములకు మానవ్య ఆయుర్వేద పీఠ సిద్ధాపధములు దొరకును.

విక్రయము: శ్రీ సీతారామచంద్ర వైద్యశాల, మైసూరు